

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

- Sorter til dyrkning 2015, side 4
- Desirée Börjesdotter, ny forsøgschef for NBR, side 20
- 5T – Bedste tilvækst i efteråret nogensinde, side 22
- Problemer med vejrabatter, side 26
- Guatemala, den største sukkerproducent i Central-/Mellemamerika, side 28
- Så er der ro på! side 30

Elo West Larsen

Prioriteter og dynamik i dansk roedyrkning

annonce

En masse valg, omhyggelig planlægning og forventninger til indtjening. Det er hvad der i de fleste virksomheder er i spil når produktionen struktureres. Undertiden indtræffer uforudsete hændelser, som kan blive en vigtig faktor for slutresultatet og når sådanne hændelser er indtruffet må man prøve at gøre sig klart hvordan det påvirker ens fremtidige produktion og prioriteringer.

For en frøproducent er det en meget vigtig opgave at aflæse og forstå markedet. Hvad er det der er brug for og hvilke prioriteringer ligger til grund for det vi alle går rundt og tror, er sandheden – derude hvor roerne gro.

Vi læser i markedet, at der gælder nye prioriteringer. I mange år har sukkerudbyttet været ”kongen”. Forholdstallet for hvidt sukker har, flankeret af en række sideparametre, været en fast stjerne på himlen. Og for os som frøproducent har det haft stor værdi at kunne stole på en sådan prioritering – selvfølgelig med en bevidsthed om de aktuelle sideparametre kan blafre lidt i vinden. Afhængig af hvilke aktuelle udfordringer, de enkelte vækstsæsoner bringer med sig.

Der er ikke noget galt i at justere sine prioriteringer, men det siger sig selv, at skal en leverandør kunne levere varen gælder det om ikke at ændre en sådan prioritering hvert andet eller tredje år. Udvikling af en konkurrencedygtig sukkerproduktion tager netop udgangspunkt i et frugtbart samarbejde mellem roedyrkere, sukkerindustri, forædlingsvirksomhederne og en professionel dyrkningsrådgivning. Som vi jo har.

Vi læser i markedet at stokløbning er uønsket i en sådan grad, at det må koste udbytte og at antallet af sorter skæres ned fra elleve sorter i år til næste års otte sorter. Hvilket ikke bidrager til driftsmæssig risikospredning, som undertiden har været omtalt som et gode. I Rizomania-segmentet, som domineres af ”gamle” sorter, kan det måske endda gå. Her er der til vækstsæson 2016 en valgfrihed mellem seks sorter. Sorter som dog ikke udmærker sig med væsentlige landvindinger, når det gælder udbytte.

I NT-segmentet, som efterhånden udgør op imod en tredjedel af det danske roeareal, er valgfriheden derimod beskeden. To sorter skal dække hele dette segment, som må forventes at være i yderligere vækst. Bliver der klar prioritering i markedet mellem de to aktuelle sorter må en af disse nødvendigvis blive en temmelig ”stor” sort, som således kunne risikere at bidrage til en vis sårbarhed.

Med ethvert valg følger et fravalg, og derfor kan det for alle involverede være svært at vurdere om det man vælger fra er mindre værd end det man vælger til, men der må fremadrettet forventes kontinuitet i valg og prioriteringer for dansk sukkerroedyrkning.

Vi glæder os til at deltage i salget af frø på de givne betingelser, og glæder os samtidig over, at vi har nogle af markedets højstydende roesorter – som tilmed også har en god profil for aktuelle sideparametre: Stokløbning, rodfure, jordvedhæng med mere.

Held og lykke med roedyrkingen 2016.

Jollina KWS
Jollina KWS
Cantona KWS
Cantona KWS
Ragna KWS
Cantona KWS
Daphna
Jollina KWS
Danicia KWS
Daphna

Kontakt

KWS Scandinavia A/S
Kongensgade 16
4800 Nykøbing F.
Telefon: 5484 3211
Mobil: 2020 1516
Mail: elo.larsen@kws.com
www.kws.dk
www.kwsbeetclub.dk

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axelborg, Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 41
E-mail: ks@lf.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk
ISSN: 1395-136X
ISSN: 2245-9391 (online)

Ansvarshavende
redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. Michael Hansen
Kettinge, Mobil 6139 1465

Gdr. Flemming Høegh
Nr. Alslev, Mobil 5174 0115

Gdr. John Reese Jensen
Slagelse, Mobil 2859 4244

Gdr. Hans-Erik Povlsen
Odense SØ, Mobil 2045 2035

Gdr. Kristian Sørensen, Nakskov
Mobil 2534 4920

NBR Nordic Beet Research
Forsøgsschef Jens Nyholm Thomsen
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.eu
Tlf: +45 54 69 14 40

Annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om
året: februar, april, august og
december måned. Det sendes til
alle sukkerroedyrkere med kontrakt
på levering af sukkerroer til Nordic
Sugar og distribueres gennem post-
væsenet.

Oplag: 2.050

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Tekst til
annoncen på
forsiden:

Roeoptagning i
november i
mark med
sorten Fairway

Tilpasninger og nye vilkår

Jørn Dalby
formand Danske
Sukkerroedyrkere

2015-kampagnen bliver den korteste kampagne i mange år. En stor overførsel af sukker fra 2014 til 2015 samt en klar melding fra Nordic Sugar om, at de ikke har ønsket overskydende sukker ud over kvoten her i 2015, har ført til behovet for en lille produktion og dermed et lille roeareal og en kort kampagne.

Vi kan konstatere, at operationen lykkedes – arealet blev tilpasset, og de store lagre i Danmark er væk. Så, en stor ros til alle dyrkere for evnen til at udvise fleksibilitet, hvilket der også kan blive brug for fremover, når sukkerkvoten forsvinder, og sandsynligheden øges for større udsving i afsætning og produktionen fra år til år.

I 2016 er vi tilbage på et normalt areal, hvilket er glædeligt. Desværre er sukkerpriserne i EU ikke begyndt at normaliseres endnu, men fra Danske Sukkerroedyrkere vil vi som altid arbejde på at få det bedste resultat for roedykerne. Vi forventer, at roeprisen for 2016 bliver klar i løbet af januar måned, så kontrahering og frøbestilling kan klares i tide inden næste års roesåning.

På verdensplan viser prognosen fra ISO for første gang i flere år et underskud. Forventningen er et underskud på 3-4 mio. tons i 2015/16, stigende til ca. 6 mio. tons i 2016/17. Det vil normalt få verdensmarkedsprisen til at stige, og lad os håbe, det har en afsmittende virkning på det europæiske marked.

Arbejdet med den nye Brancheaftale for 2017

Vi har det seneste halve år haft mange møder med Nordic Sugar om vilkårene fra 2017, og der er flere i kalenderen. Sukkerkvoterne forsvinder fra 2017, og det har fået Nordic Sugar til at bringe næsten alle elementer i Brancheaftalen i spil, da de ser store udfordringer med kvoternes ophør. Fra Danske Sukkerroedyrkere er vi enige i, at der skal ske ændringer, men at alt skal i spil, finder vi slet ikke nødvendigt. At EU har afskaffet kvoterne medfører ikke automatisk de store forandringer i de almindelige aftalevilkår, vi har som dyrkere. Den enkelte dyrker skal fortsat levere en fastlagt kontraheret mængde, som vi kender i dag.

Det fremtidige produktionsomfang skal selvfølgelig tilpasses den mængde sukker, der kan sælges i et mere frit marked. Det er vi enige med Nordic Sugar om, og vi forventer, at det bliver på et niveau svarende til det nuværende omfang. Hvis der er marked for mere, er vi også klar til det.

Vores transportaftale er også et område, hvor der vil ske ændringer. Her skal ske en justering, der har til formål at give sektoren som helhed en mere optimal indtransport. Det er en selvfølge, at vi tager de nødvendige hensyn, så store ændringer ikke går ud over en del af dyrkerkredsen. Desværre kan jeg ikke på nuværende tidspunkt komme det nærmere, da vi er midt i forhandlingerne.

Sukkerkvoterne forsvinder som nævnt fra 2017, men tilhørsforholdet og fri omsættelighed af leveringsretten skal bestå for den enkelte dyrker – det arbejder vi stærkt for. Der er et stort ønske i dyrkerkredse for at bevare det system, vi har i dag. Vores frie handel med kontrakter har været stærkt medvirkende til at optimere roedyrkningen på alle fronter. Det er bevist igennem en årrække, hvor dyrkningen af roerne har flyttet sig til de mest effektive dyrkere. Et frit marked med fri omsættelighed af kontrakterne har vist sig som det optimale system til dette. Der findes ikke noget bedre!

Muligheden for selv at styre udviklingen på sin bedrift, med mulighed for at øge eller afvikle sin roedyrkning, er også med til at sikre, at danske dyrkere bevarer deres engagement i roedyrkningen. Systemet har været en væsentlig medvirkende årsag til, at vi i dag har det højeste udbytte i hele Nordzucker-koncernen, og det nuværende system er således også med til at sikre Nordic Sugars fremtid.

NYT FRA MARK OG FORSØG

Sorter til dyrkning i 2015

*Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen,
NBR Nordic
Beet Research*

*Kommende
forsøgschef
Desirée
Börjesdotter*

I tabellen "Sorter til dyrkning 2016" beskrives de sorter, som Sortskommissionen har valgt til dyrkning i 2016.

Sortskommissionen har prioriteret sorter med lav stokløbning, der samtidigt er højtydende, højtafkastende, stabile

og som giver en god råvarekvalitet til oparbejdning på fabrikken. Stokløbning er en vigtigere parameter end tidligere. En tidlig såning er for de fleste afgørende for et højt udbytte samt et godt resultat af roemarken. Dermed bliver stokløbning en afgørende faktor for økonomien.

Ligeledes prioriteres en roe med mindre rodfure, som er lettere at vaske ren med mindre indsats. Hvis den samtidigt sidder højt i jorden, vil renhedsprocenten ofte kunne hæves alene med sortsvalget. For at sikre stabile sorter med høj dyrknings-sikkerhed prioriterer Sortskommissionen også tolerance overfor nematoder højt.

Når Sortskommissionen vurderer de enkelte sorter, gøres det på baggrund af oplevelserne i praksis samt forsøgsresultaterne. Tabellen "Sorter til dyrkning 2016" giver en hurtig beskrivelse af sorterne, der er valgt til dyrkning i 2016.

Ved valg af sort kan det give en større sikkerhed at vælge mindst to sorter for at sprede sin risiko. Man bør også være opmærksom på, at sorter med tendens til stokløbning ikke bør sås som de tidligste. Det gælder især for sorten Diadem. ■

Valg af sukkerroesort

- højt økonomisk afkast
- højt sukkerudbytte
- høj udbyttestabilitet
- høj sukkerprocent
- høj renhedsprocent
- lav stokløbningstendens
- spire sikkert og ensartet på et højt niveau
- tolerance over for nematoder på arealer med nematoder
- lav modtagelighed overfor blad-sygdomme

Sorter til dyrkning 2016. Karakterene er udregnede på baggrund af forsøgsresultater 2015.

	Sukker udbytte t/ha, kr/ha og stabilitet							Kvalitet				Vækst og stokløbere				Rod og jord			Bladsvamp								
	2012	2013	2014	2015	Stabilitet**	Tillid til højeste udbytte***	Økonomi (kr/ha)	Rod t/ha	Sukker %	Amino-N	IV-tal	Planter Tidlig	Planter Fullt fremspiring	Stokløbere 0/100 Saxfjed sået 9/3	Stokløbere 0/100 senere såning	Bladdække	Højde mm	Vh. jord %	Rodfure Sc. 1-9	Vaskbar Sc. 1-9	Grene Sc. 1-9	Meldug 28/9	Rust 28/9	Rust 28/10	Ramularia 28/10	Sukker t/ha - nematodangreb	
Gns af dyrkede sorter 2015	100	100	100	100	4	-	2	3	3	4	3	3	4	1	-2	3	2	2	2	2	3	4	4	3	3	3	-
* Fairway RT	102	105	101	103	3	3	4	3	3	3	2	2	4	3	5	4	3	3	2	2	4	4	3	2	2	-	
* Pasteur RT	101	102	102	102	5	3	4	3	3	5	4	4	4	4	2	4	4	3	2	2	3	4	4	3	3	-	
* Criollo RT	104	102	101	101	4	2	3	3	3	5	3	2	4	5	1	4	4	3	3	3	3	5	3	3	3	-	
* Danicia KWS RT	106	105	103	100	3	2	2	3	3	5	3	3	4	2	0	4	1	2	2	2	3	5	4	5	4	-	
* Jollina KWS RT	107	104	102	100	2	2	2	3	3	4	3	4	4	4	4	4	1	2	2	3	2	4	4	4	2	-	
* Lombok RT+NT	102	100	100	98	4	1	1	3	2	3	3	3	4	5	4	3	3	3	4	4	4	2	4	4	2	3	
* Diadem RT	102	100	99	97	3	1	2	1	5	4	5	3	4	1	5	4	2	2	3	3	3	4	4	5	3	-	
o Starling RT		104	100	103	3	3	4	3	3	2	3	3	5	4	5	4	4	4	3	2	3	4	4	4	2	-	
* Cantona KWS RT+NT		103	104	102	4	3	3	3	3	3	3	4	4	5	0	3	2	3	2	3	3	5	4	5	5	3	
o Daphna RT+NT			107	106	4	5	4	5	1	3	2	3	4	4	4	2	3	4	3	3	3	5	4	5	3	4	
o Ragna KWS RT+NT			102	104	4	4	4	5	1	2	3	3	3	4	4	4	5	4	3	3	4	5	5	5	4	3	
o Degas RT			100	104	3	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	3	5	3	3	3	4	3	4	3	2	-	

* Sort på almindelig liste til dyrkning 2016
o Sort til observation i 2016
** Stabilitet er udtryk for stabilt udbyttet over årene
*** Tillid til højeste udbytte er årets resultat fratrukket variationen over årene, dvs den reduktion man evt kan forvente sorten vil give.
Nedre grænse udbytte svarer til udbyttet i Abraham. Nedre grænse for økonomi svarer til Vertigo's.
Maksimum acceptabel stokløbning i Saxfjed-forsøg for tidlig såning er tidlig 2,5⁰⁰/₀
Maksimum acceptabel stokløbning i de almindelige sortsforsøg er 0,5⁰⁰/₀
5: meget høj score, 4: høj score, 3: middel score, 2: lav score, 1: meget lav score, mindre end 1 er uacceptabelt
Værdierne er matematisk udregnede

FMR Maskiner **HOLMER exxact**

Den ultimative pålidelighed
TerraDos maskinerne er de mest afprøvede selvkørende roeoptager på markedet.
Vil du vide mere så kontakt Henrik på tlf. 20 51 60 29

MACHINE OF THE YEAR 2014

Sortsforsøg 2015 – uddrag af forsøgsberetning

Sammendrag

Blandt sukkerroesorterne, der har været i afprøvning i mere end et år, er den højeste forskel i dækningsbidrag 1.141 kr. pr. ha. Sorterne Starling, Klimt og Degas giver det højeste dækningsbidrag. Forskellen fra højest- til lavestdydende sort er 1,64 ton sukker pr. ha. Daphna, Ragna KWS og Degas ligger øverst i gruppen af de højestydende sorter. Se figur 1.

Udbyttet på 15,03 ton sukker pr. ha er kun det femte højeste opnået i sortsforsøgene, selvom vækstsæsonen på 178 døgn er som i 2014, hvor det højeste udbytte blev opnået. Den daglige sukkerproduktion i roemarken har været 84,5 kg pr. ha.

Stokløbning har været tilstrækkelig til at skelne sorterne imellem hinanden.

Sortsforsøg

Der er gennemført seks forsøg på JB 6 til 7 med 89 sorter af sukkerroer. Jorden er gennemgående i god gødningstilstand med N-min i foråret på 40 kg kvælstof pr. ha i gennemsnit. På de fem af lokaliteterne har reaktionstallet været på 7,8 i gennemsnit og på én lokalitet 6,4. Alle lokaliteter er på forhånd undersøgt for nematoder og vurderet fri for angreb. Forfrugten er vårbyg eller vinterhvede.

Der er i gennemsnit tilført 116 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 18,0 cm. Forsøgene er sået relativt sent for året, mellem 25. marts og 16. april. Roerne er taget op mellem 15. september og 15. oktober. Frøet er behandlet med en standardbejdse, bestående af Gaucho (60 gram a.i.), Thiram (6 gram a.i.) og Tachigaren

(14 gram a.i.). Ukrudt er bekæmpet efter behov i forsøgene. Forsøgene er behandlet med Opera mod bladsvampe. Der er vurderet bladsvampe i et specialforsøg uden behandling mod bladsvampe.

Resultaterne af årets forsøg med sorter

er vist i tabel 1. Gennemsnittet af sorterne i dyrkning udgør målegrundlaget, og de har alle haft tilstrækkeligt højt plantetal og fremspiring.

Konstante relativt kølige temperaturforhold med maksimum under 15 grader

Tabel 1. Udbytte i 4 år - tons polsukker/ha relativ

	Sorts-kode	Resistens / Firma Tolerance	2012	2013	2014	2015	Stabilitet **	Tillid til højeste udbytte ***
Antal forsøg			6	6	6	6		
Gns dyrkede absolut			15,91	14,16	16,57	15,03		
Gns dyrkede relativ			100	100	100	100	4	-
* Fairway	28094	RT Maribo Seed	102	105	101	103	3	3
* Pasteur	24800	RT Strube	101	102	102	102	5	3
* Criollo	25764	RT SESVDH	104	102	101	101	4	2
* Danicia KWS	28059	RT KWS	106	105	103	100	3	2
* Jollina KWS	27451	RT KWS	107	104	102	100	2	2
* Louisa KWS	28055	RT+NT KWS	103	103	102	99	4	1
* Lombok	27474	RT+NT SESVDH	102	100	100	98	4	1
* Elora KWS	27449	RT+NT KWS	102	101	99	98	3	1
* Bosch	27429	RT Strube	104	102	101	98	3	1
o Diadem	28123	RT SESVDH	102	100	99	97	3	1
o Perry	28083	RT+NT Strube	96	97	99	95	3	-1
Starling	28932	RT SESVDH		104	100	103	3	3
Darnella KWS	28866	RT KWS		108	103	102	2	2
o Orlena KWS	28865	RT KWS		107	105	102	3	2
o Cantona KWS	28863	RT+NT KWS		103	104	102	4	3
Leonella KWS	28868	RT+NT KWS		106	105	101	3	2
Birdie	28888	RT+NT Maribo Seed		102	97	100	3	1
Galloway	28891	RT Maribo Seed		106	101	99	2	1
Bluefox	28923	RT+NT Syngenta Seeds		105	97	98	1	0
o Abraham	28877	RT Strube		100	101	97	3	0
Vertigo	28933	RT SESVDH		103	101	97	2	0
o Tonga	28928	RT+NT SESVDH		100	96	95	3	-1
Daphna	29592	RT+NT KWS			107	106	4	5
Ragna KWS	29591	RT+NT KWS			102	104	4	4
Degas	29662	RT Strube			100	104	3	4
SV1445	29622	RT SESVDH			100	103	3	3
Klimt	29664	RT Strube			105	103	4	3
Landon	29665	RT Strube			104	103	4	4
Annabella KWS	29601	RT+NT KWS			103	101	4	3
Smilla KWS	29593	RT KWS			103	101	3	2
SV1439	29616	RT+NT SESVDH			99	100	4	2
HI1211	29640	RT Syngenta Seeds			99	99	5	2
Ferdinand	29632	RT Maribo Seed			99	99	5	2
Carma	29630	RT Maribo Seed			97	99	4	2
Carson	29661	RT Strube			100	99	5	2
HI1417	29647	RT+NT Syngenta Seeds			98	99	4	2
SV1457	29626	RT SESVDH			101	99	4	1
Joker	29636	RT+NT Maribo Seed			97	99	4	1
HI1415	29645	RT Syngenta Seeds			97	98	5	1
Agger	29666	RT Strube			100	96	3	-1
Lumiere	29671	RT+NT Strube			96	95	5	0
LSD			3	3	3	3	-	-

* Dyrket sort 2015

o Observationssort 2015

** Udsving fra år til år

*** Tillid til højeste udbytte er resultat 2015 minus udsving = risiko i negativ retning

Med fokus på stabilitet og bundlinje – det ligger i frøet

JOLLINA KWS^{RT}

- Næsthøjeste udbytte af markedssorter (fht. 102*) over tre år (delt andenplads)
- Stabilt udbytte og god indtjening, hvor transportudgifter ikke er afgørende
- Relativ god profil med hensyn til stokløbning
- God bladdækning, som bidrager til optimal ukrudtskontrol

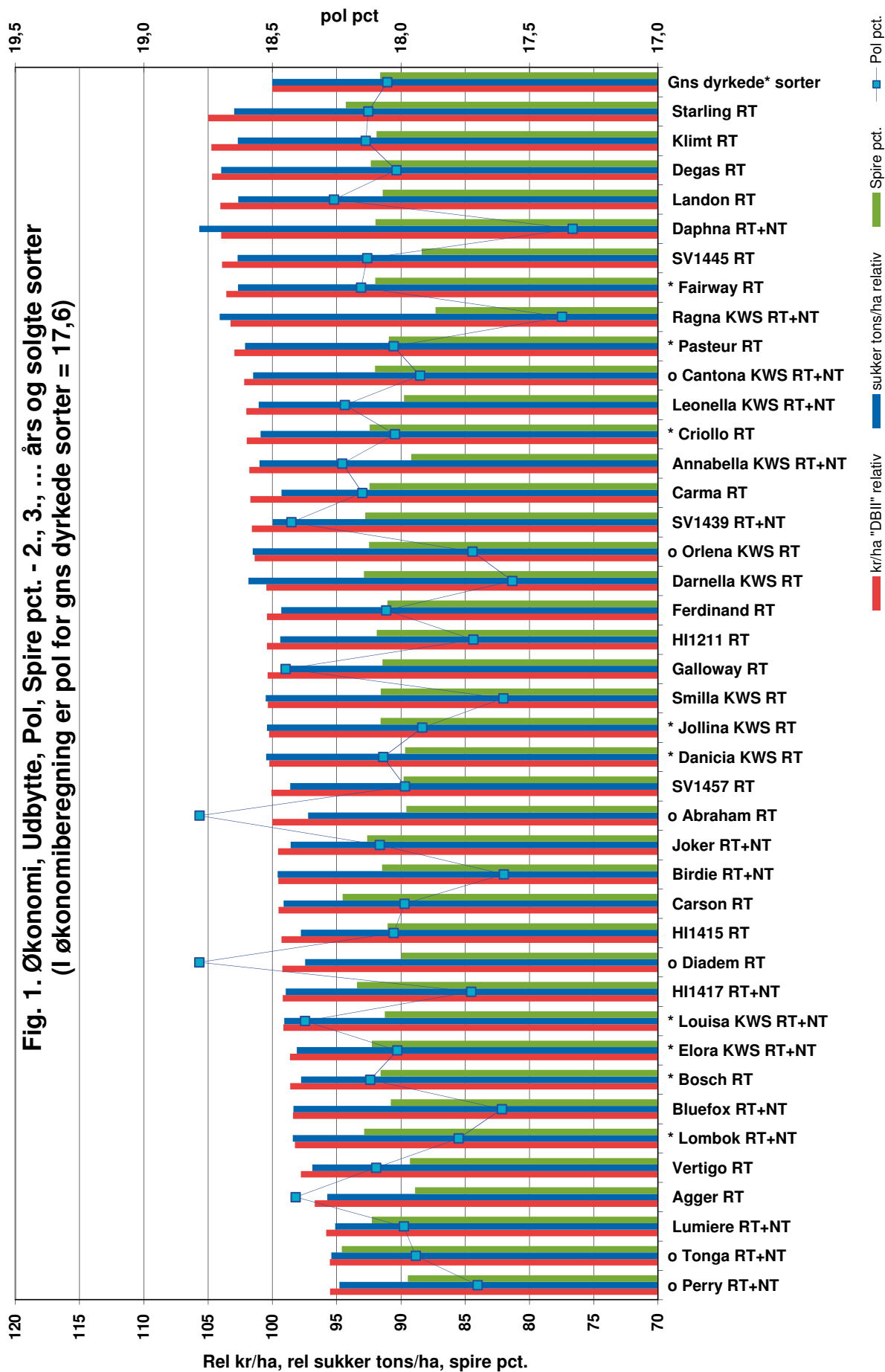
NÆSTHØJEST
TOTALUDBYTTE*

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2013 – 15

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Figur 1. Sorter, der har været med i forsøgene i mere end et år, rangeret efter det økonomiske udbytte i 2015. Det økonomiske udbytte af dyrkede sorter er i gennemsnit 12.030 kr. pr. ha. Hvis dyrkningsomkostningerne varierer med 240 kr. pr. ha, for eksempel på frøprisen, svarer det til 2 procentpoint på den relative skala. Det skal således fratrækkes eller tillægges værdien i figuren for det økonomiske udbytte. RT: Rizomaniatolerant. NT: Nematodtolerant.

igennem marts, april og maj har bevirket en høj stokløbning i de almindelige standardforsøg samt i specialforsøget ved Saxfjed. I standardforsøgene har Starling, Fairway og Diadem vist en lav stokløbning. Se figur 2 og 2a. I tabel 3 er nettoøkonomien efter bortlugning af stokløbere vist i kolonnen yderst til højre.

Karakteren for rodform omfatter en bedømmelse på en skala fra 1 til 9 for rodfurens dybde, roens grenethed, og hvor meget jord der sidder på roen efter vask, dvs. vaskbarhed. 1 angiver en ekstremt dyb rodfure, mange grene eller meget jord på roen, og 9 er en idealroe. Glathed er en skala fra 1 til 4, hvor 1 er en ru roe og 4 en meget glat roe. Sorter, der har en lille rodfure, er oftest lettere at vaske rene. Der er i årets forsøg god sammenhæng mellem rodfuren og vaskbarhed, mellem rodfure og vedhængende jord, mellem vaskbarhed og glathed, mellem grenethed og vedhængende jord

Forudsætninger for beregning af det økonomiske udbytte

- Resultaterne fra årets forsøg.
- Brancheaftale 2015-16 (i denne forbindelse samme grundlag som i aftalen 2011-14)
- Kontraktmængde sortsforsøg = udbytte i gennemsnit af dyrkede sorter = 15,03 tons polsukker.
- Leveringsprocent = 100.
- Roepris ansat = 191,05 kr. pr. ton rene roer, basis 16,0 procent sukker.
- Fragttilskud = 24,00 kr. pr. ton. (indtil 38 km fra fabrik).
- Pulp (40 procent, 12 procent tørstof) = 12 kr. pr. ton.
- Fragt (inklusive rensning) = 40 kr. pr. ton snavsede roer.
- Variable direkte omkostninger til roemark = 6.000 kr. pr. ha.
- Alternativt dækningsbidrag på mere eller mindre areal = 4.500 kr. pr. ha.
- Renhedsprocenten er omregnet proportionalt, gennemsnittet af dyrkede sorter = 89,0 procent.
- Pol (sukkerindhold i procent) for gennemsnit af dyrkede sorter er justeret til et normalt niveau på 17,6. Øvrige sorter er beregnet forhold hertil. Rodudbyttet er justeret i forhold til pol- og sukkerudbytte.

Der er ikke en konkret pris for 2016. Derfor anvendes en antaget prismodel.

samt mellem roens højde over jorden og vedhængende jord.

Rodfurens dybde er genetisk bestemt, og der er sikker forskel og stor varia-

RT observationsorten med højeste udbytte

degas
Når fremtiden skal sikres

- 15,63 t sukker/ha. **Højeste udbytte** af alle RT-sorter i 2015*
- **Bedste fremspiring** af alle sorter* **3D plus**
- **Bedste karakter i renhed** af alle RT-sorter*

*Kilde. NBR 2015

strube
Innovation og tradition

Strube Scandinavia ApS. | www.strube-international.net
Kristian Nørby Nielsen | M 20 83 51 65 | k.nielsen@strube.net | Niels Borre | M 28 72 82 84 | n.borre@strube.net

Table 2. Udbytte 4 år på jord med nematoder. Tons pol sukker relativ.

Sort	Egenskab	Frøfirma	2012	2013	2014	2015	
Variety	Resistance	Seed company					
Gns Pi iparceller med målesorter #. Avg Pi susc #			15.427	6.431	9.699	5.341	
Antal forsøg. Number of trials			3	3	3	3	
Gns målesorter # tons sukker /ha. Avg. susc.#			12,92	11,62	9,18	13,01	
Gns målesorter relativ sukkerudbytte. Avg. susc.#			100	100	100	100	
* #	Pasteur	RT	Strube	98	101	100	98
#	Cartoon	RT	Syngenta	102	99	100	102
	Nemata	RT+NR	Syngenta Seeds			121	96
*	Lombok	RT+NT	SESVDH	117	118	145	117
*	Louisa KWS	RT+NT	KWS	122	124	145	113
o	Perry	RT+NT	Strube	109	115	147	113
*	Elora KWS	RT+NT	KWS	109	120	140	111
	Leonella KWS	RT+NT	KWS		119	161	119
o	Cantona KWS	RT+NT	KWS		123	135	116
o	Tonga	RT+NT	SESVDH		126	150	115
	Birdie	RT+NT	Maribo Seed		124	137	112
	Annabella KWS	RT+NT	KWS			153	120
	Daphna	RT+NT	KWS			144	118
	SV1439	RT+NT	SESVDH			140	115
	Ragna KWS	RT+NT	KWS			137	114
	Bluefox	RT+NT	Syngenta Seeds			136	114
	Lumiere	RT+NT	Strube			139	114
	Joker	RT+NT	Maribo Seed			136	111
	SV1633	RT+NT	SESVDH				123
	4K471	RT+NT	KWS				121
	HI1433	RT+NT	Syngenta Seeds				118
	HI1451	RT+NT	Syngenta Seeds				118
	4K514	RT+NT	KWS				116
	ST 15532	RT+NT	Strube				116
	SV1663	RT+NT	SESVDH				116
	4K483	RT+NT	KWS				115
	ST 15525	RT+NT	Strube				115
	SV1632	RT+NT	SESVDH				114
	5K559	RT+NT	KWS				114
	St 15507	RT+NT	Strube				113
	SV1661	RT+NT	SESVDH				112
	HI1417	RT+NT	Syngenta Seeds				112
	MA4066	RT+NT	Maribo Seed				112
	MA4059	RT+NT	Maribo Seed				111
	MA4039	RT+NT	Maribo Seed				111
	MA4057	RT+NT	Maribo Seed				110
	HI1444	RT+NT	Syngenta Seeds				109
	ST 15511	RT+NT	Strube				108
	5K570	RT+NT	KWS				108
	LSD			5	8	14	8
* Sorter på salgsliste 2015, o sorter til observation i 2015							
# Modtagelige målesorter - i 2012, 2013 og 2014 SY Muse, alle årene Pasteur							

tion mellem sorterne. Sorten Klimt har mindre rodfure end øvrige sorter, mens sorterne Galloway og Annabella KWS har den mest markante og dybe rodfure blandt sorterne, der har været i afprøvning i mere end et år, samt solgte sorter.

Vaskbarheden har betydning for økonomien på sukkerfabrik og på bedriften.

Sorterne Klimt, Landon og Tonga ligger bedst, mens Leonella KWS, Louisa KWS og Annabella KWS er vanskeligst at vaske rene blandt sorterne, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter. Se figur 3 og 3a.

Renhedsprocenten udtrykker den mængde vedhængende jord på roen,

der vanskeligt kan fjernes før levering. Normalt vil en glat roe med en lille eller næsten ingen rodfure, og som sidder tilstrækkeligt højt i jorden, give en høj renhedsprocent samtidig med, at den er let at rense og vaske. En høj renhedsprocent reducerer fragtomkostningerne og giver en højere betaling for roerne.

I årets forsøg er forskellen mellem laveste og højeste mængde vedhængende jord på 1,8 procentpoint. Blandt de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år, samt solgte sorter har sorterne Ragna KWS, Klimt, Carma og SV1457 mindst vedhængende jord, mens Louisa KWS og SV1439 har størst mængde vedhængende jord.

Blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter har Diadem og Abraham ligesom i 2014 det højeste sukkerindhold, mens Daphna og Ragna KWS har det laveste. Et højere sukkerindhold giver en højere betaling for roerne og en besparelse i fragtomkostningerne. Betaling for ekstra sukkerindhold udgør i den økonomiske kalkule for årets forsøg cirka 11 procent af bruttoindtægten, når sukkerindholdet korrigeres til et normalt niveau på 17,6 procent.

Et højt aminotal betyder et mindre udbytte af hvidt sukker på fabrikken.

I årets forsøg er aminotallet lavt for alle sorter, men med forskelle mellem sorterne. Blandt de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år, samt solgte sorter har Criollo og Danicia KWS et meget lavt aminotal, mens Smilla KWS og Carma har et højere aminotal.

I specialforsøget med naturlig smitte har rust været den dominerende sygdom.

Der er kun svagt angreb af meldug.

Specialforsøget omfatter sorter, der har deltaget i afprøvningen mere end et år.

Der er flere sorter som udviser mindre modtagelighed overfor rust i slutningen af september, blandt disse er Ragna KWS og Carma. Der er flere sorter som udviser høj modtagelighed, blandt disse er Bluefox. I oktober er forskellene lidt mindre, men Ragna KWS er fortsat mindre modtagelig og Bluefox mest modtagelig. Først i september er forskellene meget mindre, og det er vanskeligere at skelne imellem sorterne, der også har forskelligt sygdomsforløb. Blandt de sorter, der har fået mest meldug, er Ferdinand og Lombok. Angrebet af meldug er dog for svagt til, at der er sikre forskelle imellem sorterne. Se figur 4.

Til højre i tabel 3 ses det økonomiske resultat af dyrkningen. Forudsætningerne for beregningerne fremgår af tekstbok-

Fire skarpe fra SESVANDERHAVE

**SORTER DER DÆKKER ETHVERT KRAV TIL OPTIMALE RESULTATER
OG SOM HOLDER HVAD DE LOVER!**

CRIOLO

Sorten der bare ligger konstant i toppen
- og har gjort det i flere år.

LOMBOK

STÆRKESTE NEMATODESORT PÅ MARKEDET.
Som også tonser hvor der ikke er nematoder.

DIADEM

Hvis din sukkerprocent skal have et ekstra løft.
HØJESTE SUKKERPROCENT AF ALLE.

STARLING

Starling bliver din nye "darling".
BEDSTE DYRKNINGSØKONOMI AF ALLE SORTER.

Vælg SESVANDERHAVE sorter - de ER bare bedre!

SESVANDERHAVE

sugar beet seed

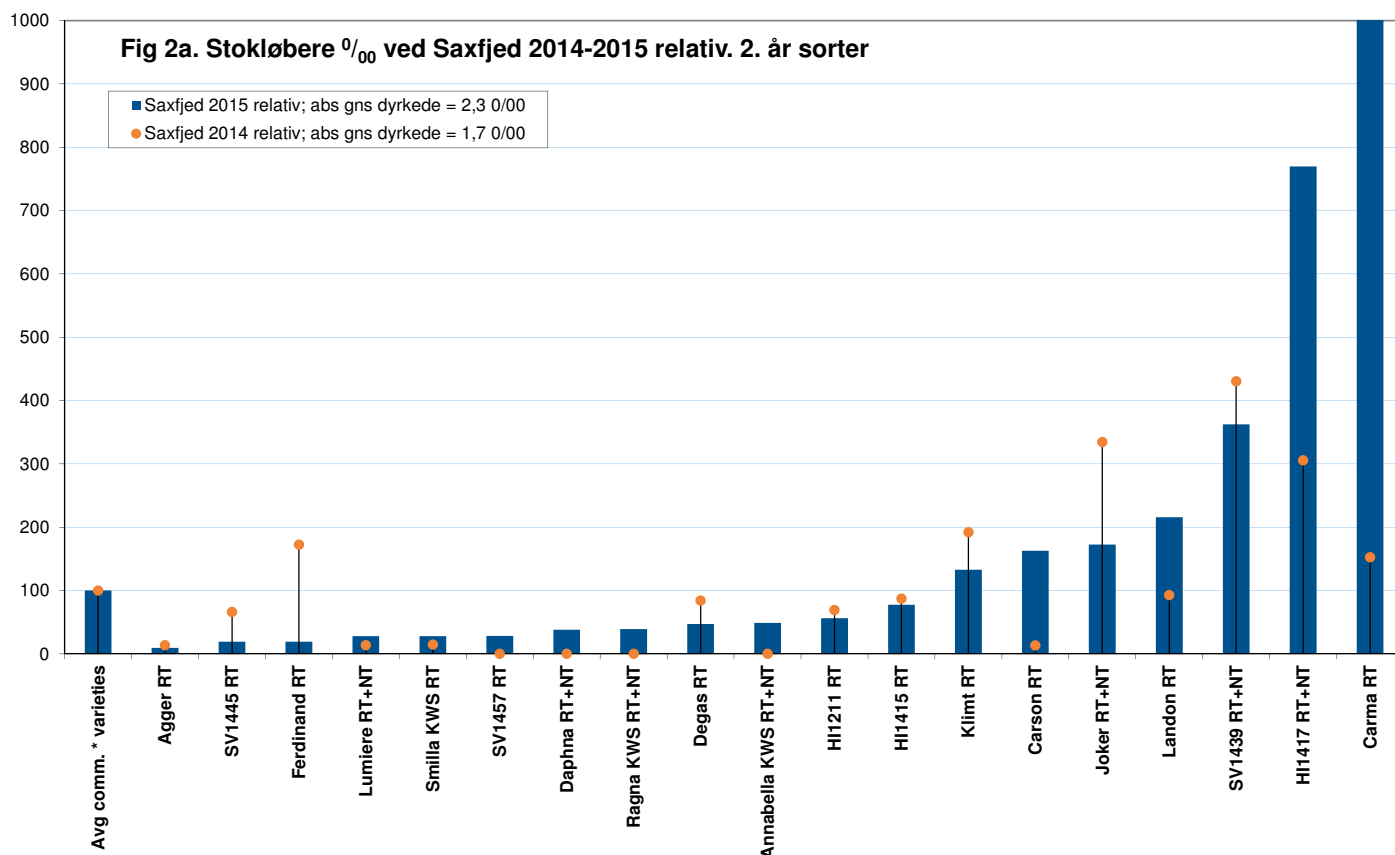
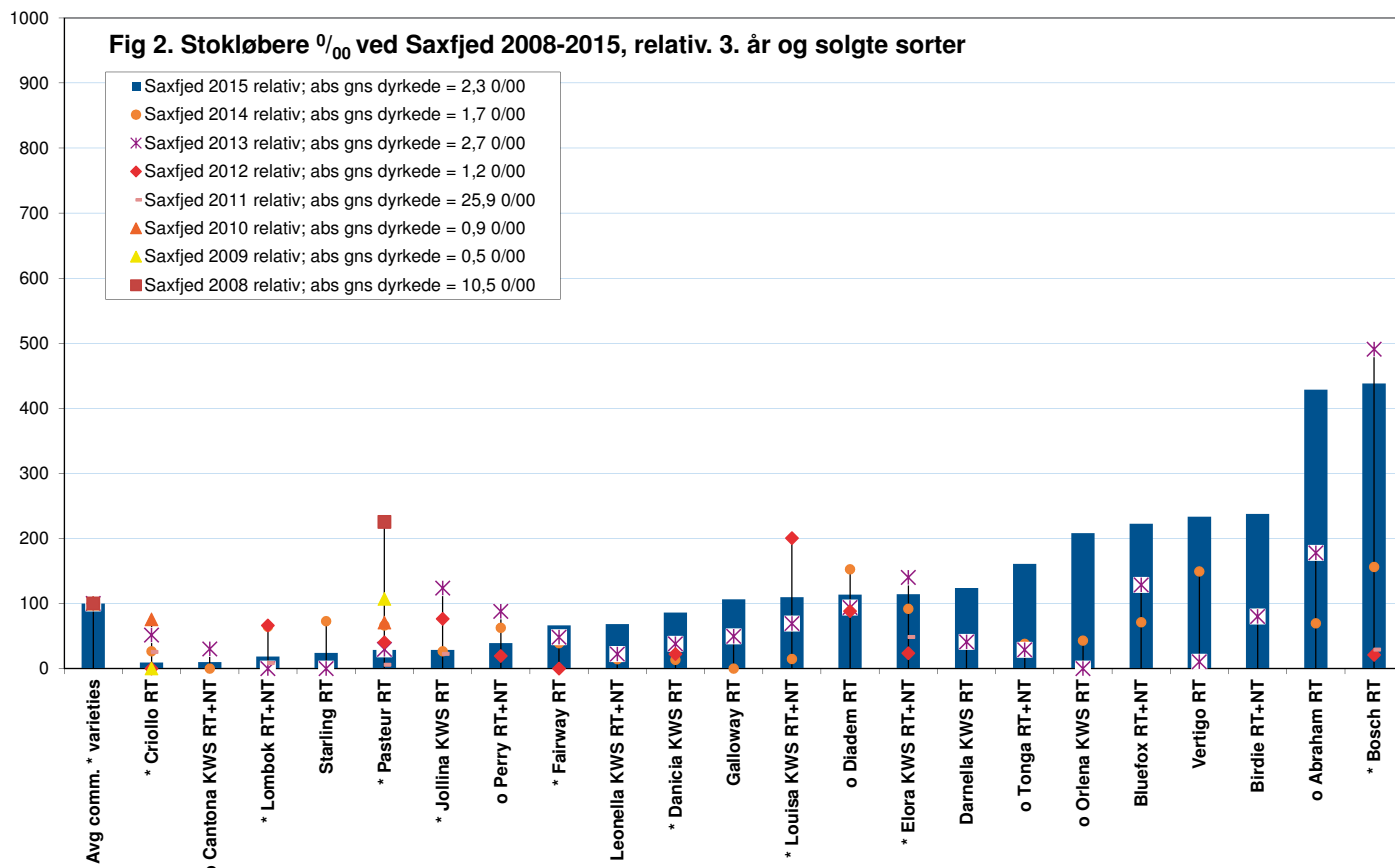

Mød os på Facebook!

SESVANDERHAVE Scandinavia
- aktuelt nyt om din roedyrkning

WWW.SESVANDERHAVE.COM

Henrik Møller tlf. 21 49 14 24 • henrik.moller@sesvanderhave.com

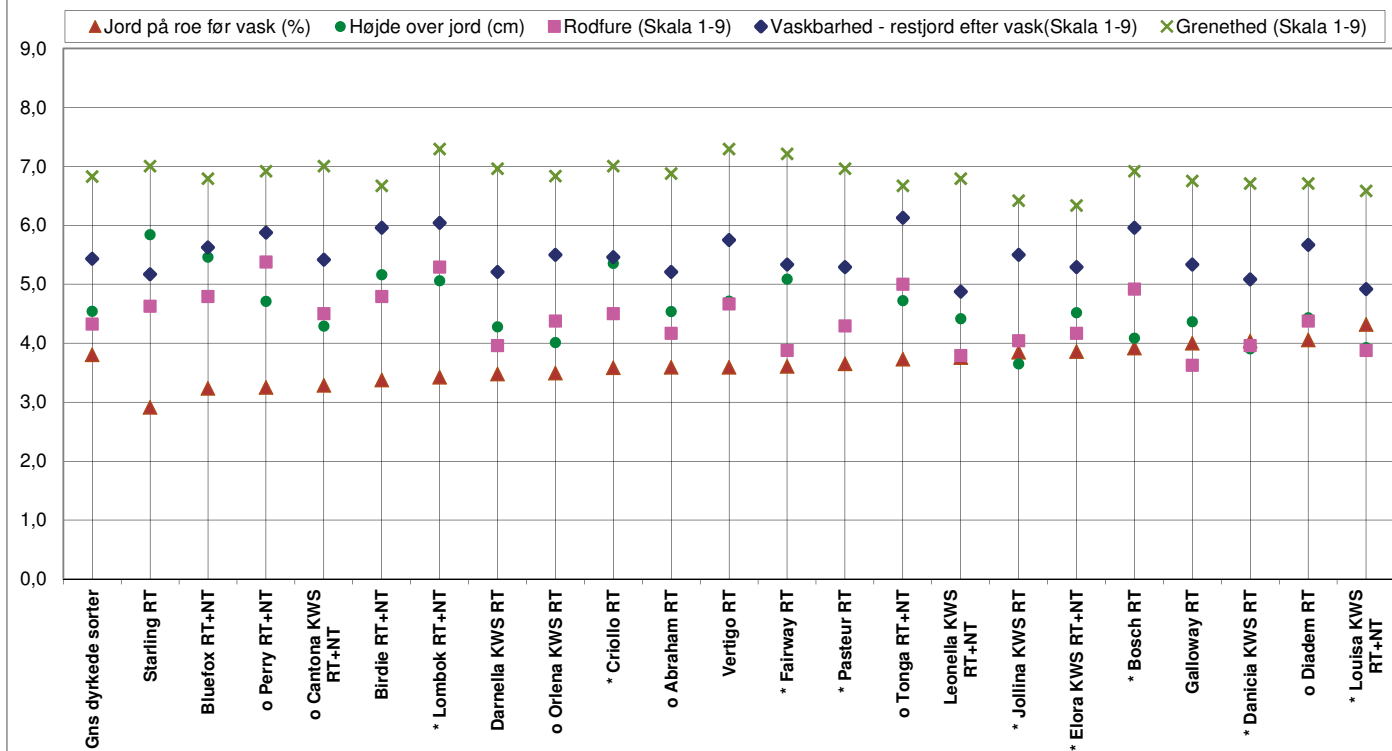

Figur 2. Stokløbning ved tidlig såning, rangeret efter stokløbning i 2015. Sorterne Criollo, Cantona KWS og Lombok har i årets forsøg en tilfredsstillende lav stokløbning. Stokløbningen er ikke ens ved tidlig og lidt senere såning. Det skyldes, at sorterne har forskellig basisstokløbning inden de er fuldt påvirkede til virkeligt at gå i stok. I praksis koster selv denne basisstokløbning for mange penge i et år som 2015.

Fig 3. 3.års og solgte sorter

Sorteret efter vedhængende jord før vask

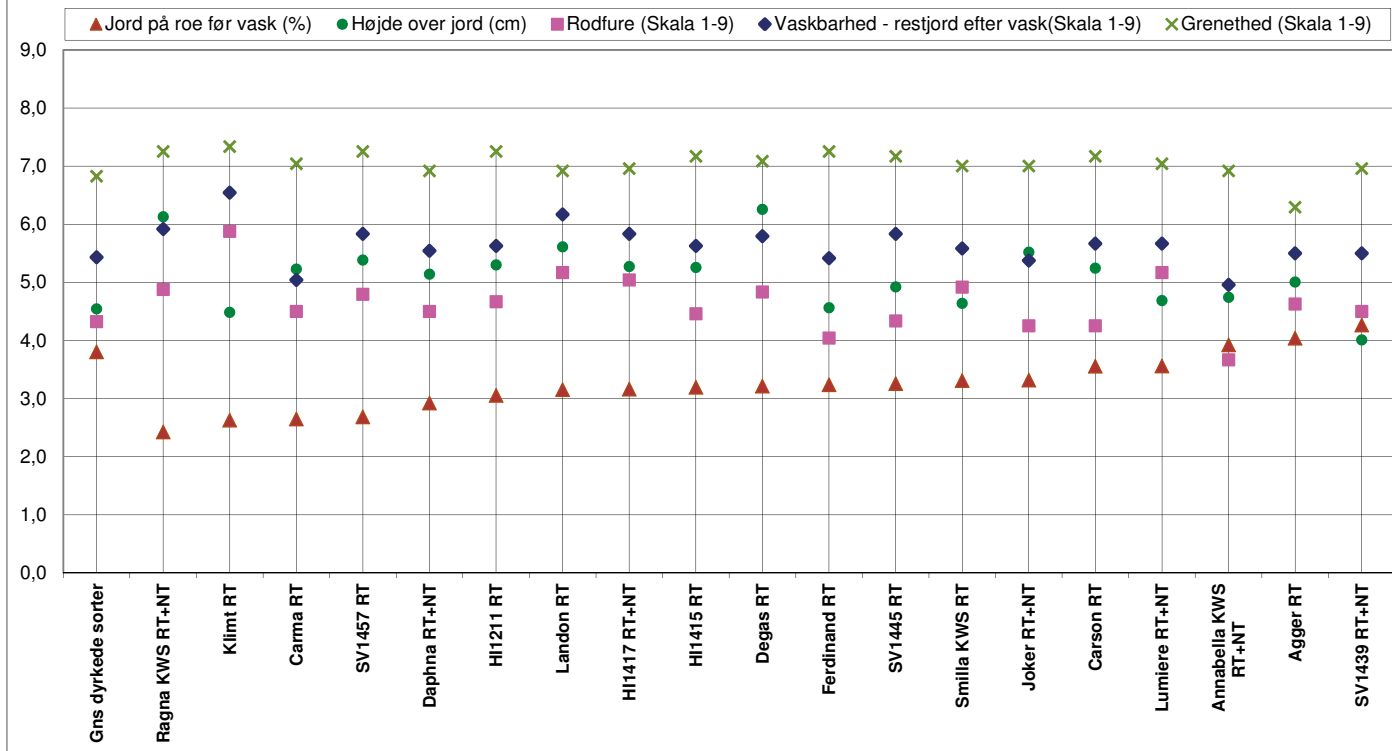
Vedhængende jord på roe før vask (%) - Højde over jord (cm) - Rodfure - Vaskbarhed - Grenethed (skala: 1=bund - 9=ideal)

Fig 3a. 2.års sorter

Sorteret efter vedhængende jord før vask

Vedhængende jord på roe før vask (%) - Højde over jord (cm) - Rodfure - Vaskbarhed - Grenethed (skala: 1=bund - 9=ideal)

Figur 3. Sorterne, der har deltaget i afprøvningen i mere end et år, er rangeret efter mængden af vedhængende jord på roen. Højde og rod fure har i årets forsøg været afgørende for, hvor meget jord der hænger på roen, men også grenethed påvirker mængden af jord.

Fig. 4. 3. års og solgte sorter - Naturlig smitte 2015 (0=intet angreb, 10 alle blade døde)

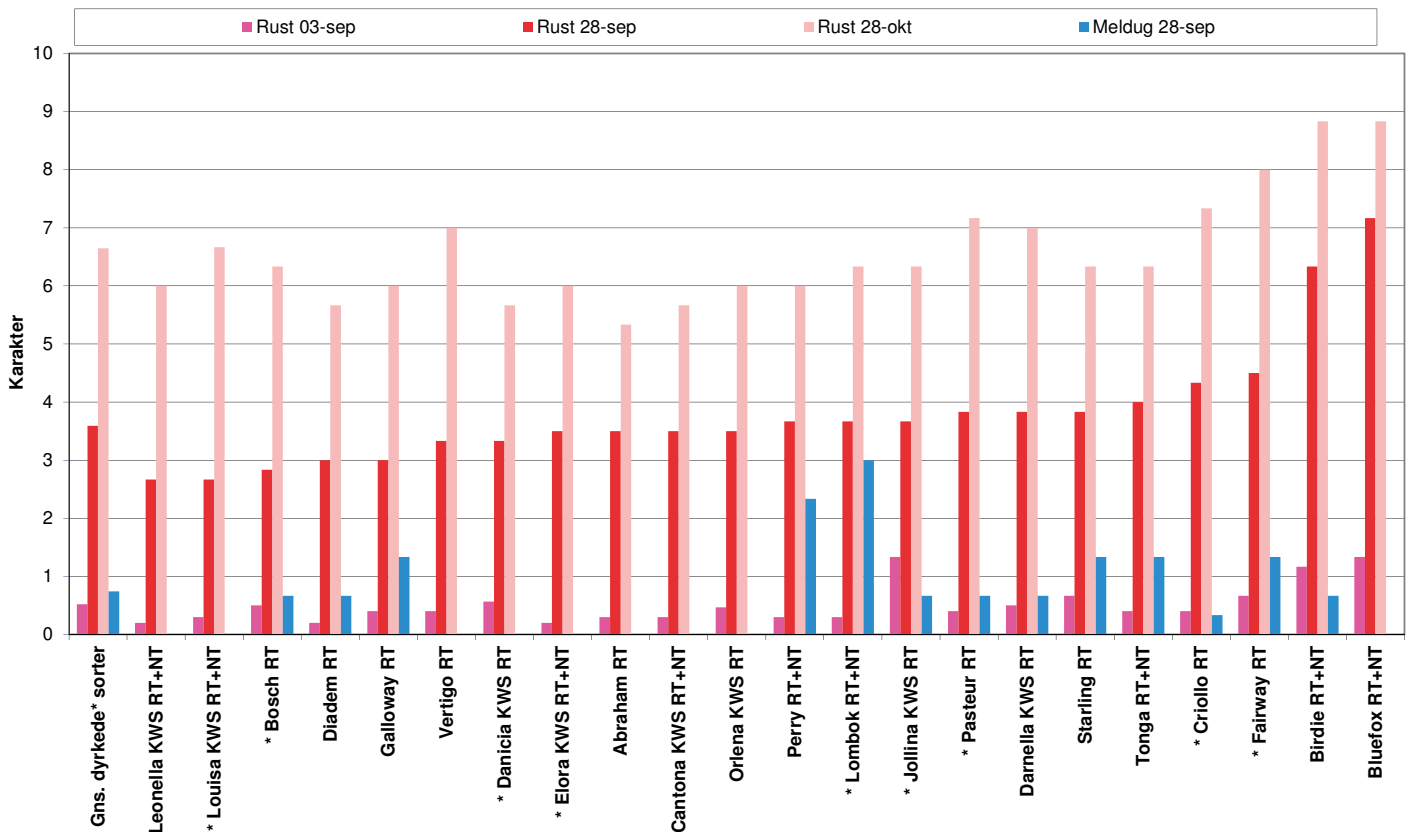
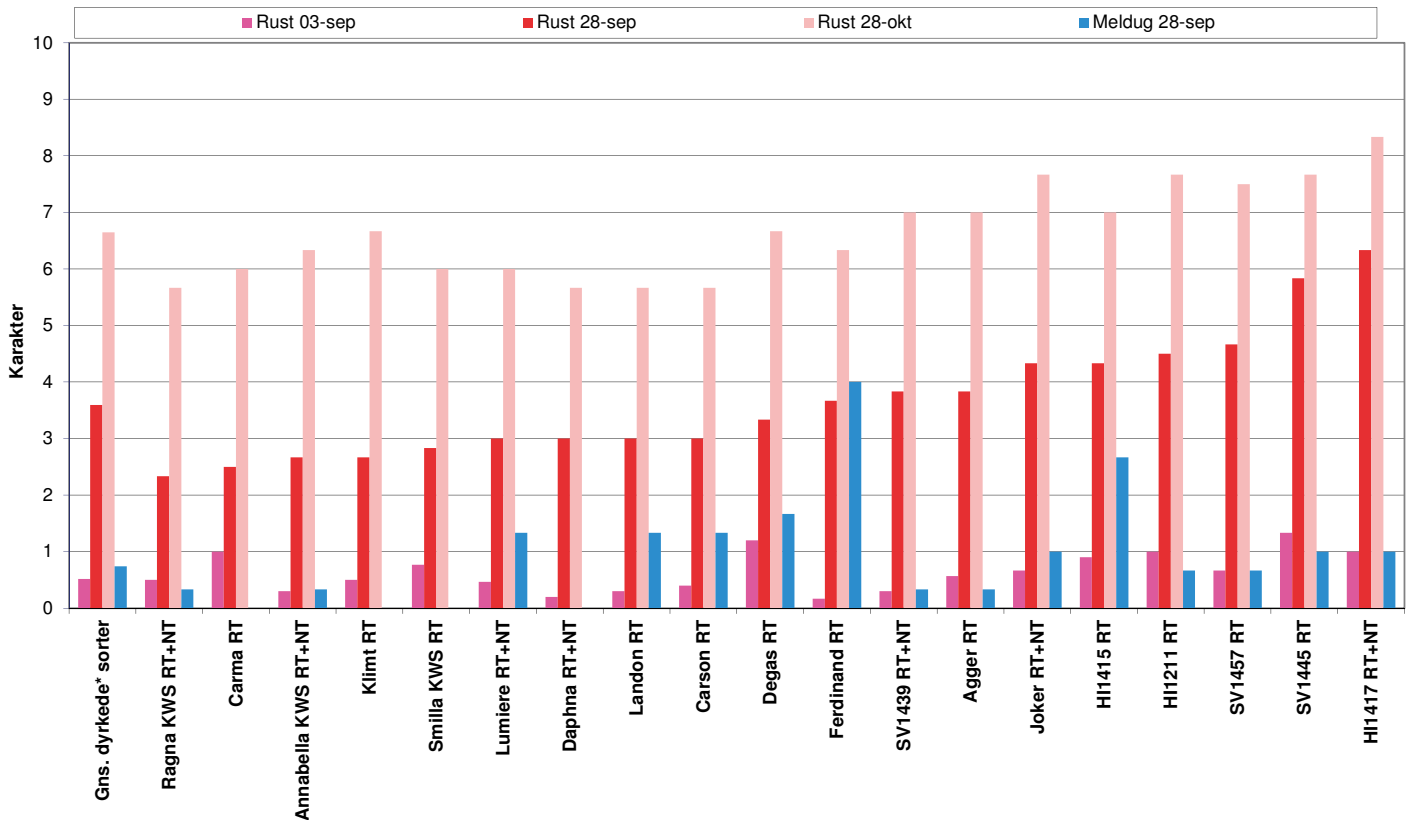

Fig. 4a. 2. års sorter - Naturlig smitte 2015 (0=intet angreb, 10 alle blade døde)

Figur 4. Modtagelighed for bladsvampe i dyrkede sorter og sorter, der har været med i afprøvningen i mere end et år. Sorterne er rangeret efter angrebsgrad af rust 28. oktober 2015 i forsøg med naturlig smitte. 0 = intet angreb, 10 = 100 procent angreb.

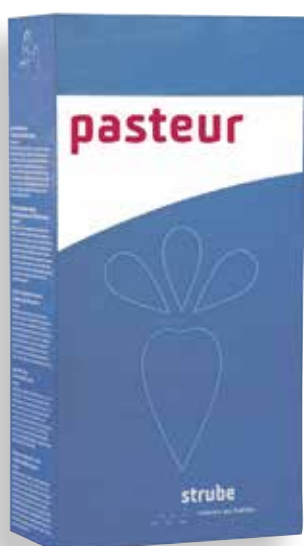

pasteur
Tilliden fortsætter

Mest sikre sort...igen

- Højeste rodudbytte af alle RT-markedssorter i 2015*
- Bedste fremspiring af alle markedssorter*
- Økonomi helt i top (+ 356 kr.*)

*Kilde. NBR 2015

Fremspiring
Sukkerindhold
Høstegenskaber

strube

Innovation og tradition

Strube Scandinavia ApS. | www.strube-international.net

Kristian Nørby Nielsen | M 20 83 51 65 | k.nielsen@strube.net | Niels Borre | M 28 72 82 84 | n.borre@strube.net

Tabel 3. Sorter i afprøvning 2015. Sorter, der har deltaget i 2 eller flere år.

6 trials Variety	Egenskab Resistance	Planter Plants 1000/ha	Stokløbere		Bladdække Leafcover Sc. 1-100	Rodfure Groove Sc. 1-9	Vaskbarhed Washability Sc. 1-9	Grene Branching Sc. 1-9	Højde Height mm	Vh. jord Tare % (*2)	Amino-N pr 100 g Amino-N	IV-tal IV-tal	Rod Root t/ha	Sukker Sugar			Økonomi Economy		
			0/00	0/00										%	t/ha	relativ	Kr/ha	Efter lugning af stokl (*5)	
Antal forsøg No of trials			1 (*1)	6 (*2)	6	6	6	6	2(*3)	6	6	6	6	6	6	6	6	6 (*4)	
Gns af dyrkede sorter		102	2,3	0,8	86	4,3	5,4	6,8	45	3,8	3,6	2,09	83,3	18,05	15,03	100	12.030	11.523	
* Danicia KWS	RT	99	2,0	0,6	89	4,0	5,1	6,7	39	4,0	3,3	2,07	83,6	18,07	15,11	100	28	125	
* Elora KWS	RT+NT	102	2,6	1,2	82	4,2	5,3	6,3	45	3,9	3,7	2,16	81,8	18,01	14,75	98	-165	-381	
* Pasteur	RT	101	0,7	0,4	88	4,3	5,3	7,0	53	3,6	3,4	2,06	85,3	18,03	15,35	102	356	580	
* Criollo	RT	102	0,2	0,5	89	4,5	5,5	7,0	54	3,6	3,2	2,07	84,3	18,02	15,17	101	241	387	
* Bosch	RT	102	10,1	1,5	84	4,9	6,0	6,9	41	3,9	3,8	1,98	81,3	18,12	14,70	98	-166	-531	
* Jollina KWS	RT	102	0,7	0,2	88	4,0	5,5	6,4	36	3,8	3,6	2,09	84,4	17,92	15,10	100	31	355	
* Lombok	RT+NT	103	0,4	0,2	84	5,3	6,0	7,3	51	3,4	3,9	2,11	83,4	17,78	14,80	98	-212	113	
* Louisa KWS	RT+NT	101	2,5	2,7	80	3,9	4,9	6,6	39	4,3	3,6	2,04	80,9	18,37	14,89	99	-103	-1.046	
o Perry	RT+NT	99	0,9	1,2	85	5,4	5,9	6,9	47	3,2	3,6	2,14	80,5	17,70	14,25	95	-540	-739	
* Fairway	RT	102	1,5	0,0	87	3,9	5,3	7,2	51	3,6	3,9	2,22	85,1	18,15	15,44	103	432	839	
o Diadem	RT	100	2,6	0,0	87	4,4	5,7	6,7	44	4,1	3,5	1,89	78,0	18,78	14,65	97	-93	315	
o Cantona KWS	RT+NT	102	0,2	0,6	84	4,5	5,4	7,0	43	3,3	4,1	2,14	85,1	17,93	15,26	102	263	372	
o Orlena KWS	RT	103	4,8	2,0	84	4,4	5,5	6,8	40	3,5	4,3	2,27	86,1	17,72	15,26	102	167	-435	
Darnella KWS	RT	103	2,8	0,6	85	4,0	5,2	7,0	43	3,5	4,1	2,34	87,2	17,57	15,31	102	57	142	
o Leonella KWS	RT+NT	99	1,6	1,2	81	3,8	4,9	6,8	44	3,8	3,7	2,04	83,3	18,22	15,19	101	243	65	
o Abraham	RT	99	9,8	2,5	85	4,2	5,2	6,9	45	3,6	3,5	1,94	77,8	18,78	14,62	97	0	-847	
Birdie	RT+NT	101	5,5	1,2	84	4,8	6,0	6,7	52	3,4	4,4	2,24	85,1	17,60	14,97	100	-56	-233	
Galloway	RT	101	2,4	1,1	86	3,6	5,3	6,8	44	4,0	4,0	2,12	80,4	18,45	14,84	99	45	-78	
Bluefox	RT+NT	101	5,1	0,8	86	4,8	5,6	6,8	55	3,2	4,0	2,15	84,0	17,61	14,79	98	-193	-180	
o Tonga	RT+NT	105	3,7	2,5	89	5,0	6,1	6,7	47	3,7	3,4	2,11	80,0	17,94	14,34	95	-538	-1.387	
Starling	RT	105	0,6	0,0	88	4,6	5,2	7,0	58	2,9	4,1	2,09	85,5	18,13	15,48	103	600	1.008	
Vertigo	RT	99	5,4	0,4	88	4,7	5,8	7,3	47	3,6	3,6	2,01	80,6	18,10	14,57	97	-267	-36	
Ragna KWS	RT+NT	97	0,9	0,2	87	4,9	5,9	7,3	61	2,4	4,3	2,17	90,2	17,37	15,65	104	391	709	
Daphna	RT+NT	102	0,9	0,2	81	4,5	5,5	6,9	51	2,9	4,0	2,28	91,6	17,33	15,89	106	479	803	
Smillia KWS	RT	102	0,6	0,6	82	4,9	5,6	7,0	46	3,3	4,7	2,44	85,9	17,60	15,11	101	42	165	
Annabella KWS	RT+NT	99	1,1	0,2	82	3,7	5,0	6,9	47	3,9	3,5	2,03	83,2	18,23	15,18	101	216	517	
SV1439	RT+NT	103	8,3	0,0	85	4,5	5,5	7,0	40	4,3	4,0	2,02	81,6	18,43	15,03	100	192	599	
SV1445	RT	98	0,4	0,3	88	4,3	5,8	7,2	49	3,3	3,3	2,13	85,3	18,13	15,44	103	471	703	
SV1457	RT	100	0,6	0,0	89	4,8	5,8	7,3	54	2,7	3,8	1,97	82,5	17,98	14,82	99	8	415	
Carma	RT	102	38,2	4,1	85	4,5	5,0	7,0	52	2,6	4,5	2,25	82,4	18,15	14,93	99	207	-1.414	
Ferdinand	RT	101	0,4	0,0	87	4,0	5,4	7,3	46	3,2	3,6	2,03	82,7	18,06	14,93	99	50	457	
Joker	RT+NT	103	4,0	1,1	85	4,3	5,4	7,0	55	3,3	4,0	2,14	82,0	18,08	14,82	99	-53	-194	
HI1211	RT	102	1,3	0,0	85	4,7	5,6	7,3	53	3,1	3,8	2,07	84,3	17,72	14,94	99	50	457	
HI1415	RT	101	1,8	0,2	89	4,5	5,6	7,2	53	3,2	3,5	1,97	81,5	18,03	14,70	98	-86	221	
HI1417	RT+NT	104	17,7	0,6	81	5,0	5,8	7,0	53	3,2	3,8	2,14	83,9	17,73	14,88	99	-98	3	
Carson	RT	105	3,7	5,0	90	4,3	5,7	7,2	52	3,6	3,3	1,99	82,9	17,99	14,90	99	-58	-2.175	
Degas	RT	102	1,1	0,2	86	4,8	5,8	7,1	63	3,2	3,4	2,06	86,8	18,02	15,63	104	565	889	
Klimt	RT	102	3,0	3,0	87	5,9	6,5	7,3	45	2,6	3,4	1,89	85,2	18,14	15,44	103	572	-526	
Landon	RT	101	4,9	1,6	88	5,2	6,2	6,9	56	3,2	3,5	1,93	84,6	18,26	15,43	103	486	99	
Agger	RT	99	0,2	0,0	86	4,6	5,5	6,3	50	4,0	3,6	2,09	78,1	18,41	14,39	96	-396	11	
Lumiere	RT+NT	102	0,6	0,4	90	5,2	5,7	7,0	47	3,6	3,5	2,08	79,6	17,99	14,30	95	-505	-282	
LSD		3	-	-	4	0,5	0,5	0,3	7	0,5	5	0,10	2,4	0,23	0,40	3	-	-	

* Sorter på salgsliste 2015

o Sorter til observation 2015

*1 Stokløbningsforsøg på Saxfjed sæet 9. marts 2015

*2 stokløbere i 6 forsøg sæet fra slutningen af marts til medio april

*3 2 forsøg 801 803

*4 I økonomiberegning er pol korrigeret til gns af flere år = 17,6 og Renhedsprocent til 89 i praksis. I kolonnen angives +/- i forhold til gns dyrkede sorter

*5 Sorternes økonomi efter udgift til stokløberlugning. Udgiften til bortlugning sættes til: 250 kr for de første 0,3 promille stok/ ha plus 500 kr/promille stok/ ha for de efterfølgende i alm. forsøg

sen. Det økonomiske resultat er det vigtigste kriterium for roedyrkeren ved valg af sort.

Sorterne Starling, Klimt og Degas har givet det højeste økonomiske udbytte af de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år, samt solgte sorter. Af dyrkede sorter har Fairway og Pasteur efterfulgt af prøvesorten Cantona KWS givet det højeste dækningsbidrag. I bunden ses NT-sorterne Perry og Tonga. Der er NT-sorter i toppen, men ikke så markant som i 2014. Det betyder, at der fortsat er behov for de almindelige RT sorter.

Blandt de sorter, der har været i afprøvning mere end et år, samt solgte sorter har Daphna, Ragna KWS og Degas givet et stort sukkerudbytte, bemærk at Daphna og Ragna KWS er NT-sorter. I bunden findes blandt andre Perry, Lumiere og Tonga, der også er NT-sorter.

Blandt sorter, der har deltaget i afprøvnin-gen i 2015 for første gang, findes ikke sorter med en tendens til et større udbytte end de bedst ydende sorter, der har deltaget i mere end et år. Det er vigtigt at højere ydende sorter fortsat efterspørges for at produktiviteten fortsat kan øges.

Sukkerudbyttet er kun det femte største høstet i sortsforsøgene nogensinde. Forskellen mellem højest- og lavestydende sort blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter er 1,64 ton sukker pr. ha.

En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i tabel 1.

Sorterne er rangeret efter antal år i afprøvnin-gen og dernæst efter deres udbytte i 2015.

Nematodresistente og -tolerante sorter

I årets tre forsøg på nematodinficeret jord er forskellen i sukkerudbytte mellem målesorterne og den højestydende, NT-sort SV1633, 3,04 tons sukker pr. ha eller 23 procent udbytteforøgelse i gennemsnit af forsøgene. De modtagelige sorter har opformet nematoderne knapt tre gange. De målte NT-sorter har opformet nematoderne knapt 2 gange. Sorterne viser fortsat forbedret rodform i forhold til målesorterne, se tabel 2 og 4.

Grænsen for, hvornår man bør anvende NT-sorter, er fortsat 1.000 æg og larver pr. kg jord. Der skal stabile NT-sorter med højt udbytte på ikke angrebet jord, før grænsen kan fjernes helt. NT-sorter som f. eksempel Louisa KWS har for mange stokløbere. Den sort, der kommer nærmest, er Lombok, mens Cantona KWS indtil nu kun har været prøvesort

FAIRWAY

MARIBO

SeedPlus

FAIRWAY^{RZ} lever op til alle krav!

- Højeste økonomiske udbytte af alle sorter (**+432 kr. pr. ha***)
- Meget højt og stabilt udbytte (**fht. 103***)
- Meget høj sukkerprocent (**18,2 %***)
- Fremspiring helt i top
- Lav tendens til stokløbning - egner sig til tidlig såning
- Meget høj renhed
- God højde over jorden - nem optagning
- Godt bladfæste, optimal afpudsning - egner sig til oplagring

*Nordic Beet Research 2015

MARIBO®
your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

Tabel 4. NT sorter 2015

Egenskab Resistance		Pi	Pf	Pf/Pi	Planter Plants	Stok Bolters	Rodfure Groove	Vaskbarhed Washability	Grene Branching	Vh.Jord Tare	Amino-N Amino-N	IV-tal IV-tal	Rod Root	Sukker Sugar		
Variety		eal/kg	eal/kg		1000/ha	0/00	Sc. 1-9	Sc. 1-9	Sc. 1-9	%	pr 100 g sukker		t/ha	%	t/ha	rel
Antal fs	No of trials	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Avg sus var #		5.341	15.193	2,8	93	0,2	4,5	5,4	6,8	3,3	25	1,72	72,7	17,91	13,01	100
* # Pasteur	RT	5.944	18.466	3,1	91	0,4	4,2	5,4	6,7	3,7	25	1,65	70,5	18,14	12,78	98
# Cartoon	RT	4.739	11.919	2,5	96	0,0	4,8	5,3	6,8	3,0	26	1,80	75,0	17,68	13,23	102
Nemata	RT+NR	5.887	3.659	0,6	100	3,6	3,5	4,7	7,0	4,2	50	2,49	68,9	18,12	12,48	96
* Lombok	RT+NT	4.435	9.537	2,2	99	0,0	5,0	5,6	6,8	3,3	35	1,88	81,3	18,66	15,17	117
* Elora KWS	RT+NT	4.326			96	1,5	4,2	4,9	6,3	3,5	35	2,00	78,2	18,50	14,48	111
* Louisa KWS	RT+NT	6.854			95	4,9	3,6	4,7	6,1	4,3	35	1,95	77,0	19,09	14,74	113
Bluefox	RT+NT	5.463			98	0,0	4,8	5,3	7,0	2,5	35	1,93	82,0	18,06	14,80	114
Leonella KWS	RT+NT	5.428			94	0,7	3,9	4,8	6,8	3,5	41	2,00	81,4	18,95	15,42	119
o Cantona KWS	RT+NT	5.576	9.159	1,6	98	0,7	4,4	5,0	6,7	2,8	38	1,99	83,0	18,22	15,11	116
SV1439	RT+NT	5.604			96	0,4	4,6	5,3	6,7	3,9	36	1,87	77,2	19,33	14,92	115
Annabella KWS	RT+NT	5.669			96	0,0	3,8	4,5	6,9	3,5	33	1,90	82,2	19,03	15,64	120
Daphna	RT+NT	4.904			92	0,4	4,1	5,1	6,9	2,8	39	2,11	85,6	17,89	15,32	118
Ragna KWS	RT+NT	5.250			87	0,0	4,3	5,4	7,1	2,8	37	1,97	82,3	18,11	14,88	114
St 15507	RT+NT				89	1,2	4,6	5,2	6,0	3,5	36	2,13	80,9	18,18	14,70	113
ST 15511	RT+NT				97	0,0	4,3	4,7	5,8	4,5	36	2,00	77,6	18,13	14,08	108
ST 15525	RT+NT				91	2,6	4,3	5,4	7,1	3,1	38	2,03	77,6	19,22	14,90	115
ST 15532	RT+NT				97	0,3	5,2	5,7	6,3	3,8	35	2,01	81,9	18,45	15,10	116
SV1661	RT+NT				99	0,7	4,8	5,2	7,0	4,0	30	1,83	78,6	18,61	14,61	112
SV1663	RT+NT				96	0,9	4,2	5,1	6,7	3,9	37	2,00	80,8	18,65	15,07	116
5K570	RT+NT				92	0,8	4,2	4,7	6,9	3,5	39	1,98	74,9	18,76	14,06	108
5K559	RT+NT				89	0,4	3,8	5,0	6,9	3,5	29	1,98	81,1	18,26	14,80	114
4K514	RT+NT				97	0,4	3,6	4,8	6,7	4,1	37	1,89	78,5	19,29	15,13	116
4K483	RT+NT				91	0,0	3,9	4,9	6,1	4,0	36	1,86	78,9	18,96	14,95	115
4K471	RT+NT				87	1,7	3,4	4,6	6,9	3,6	38	1,88	82,1	19,25	15,79	121
o Perry	RT+NT	7.151	11.730	1,6	91	0,0	5,3	5,5	7,0	3,1	34	1,96	80,0	18,30	14,65	113
Birdie	RT+NT	7.090			95	0,9	4,7	5,4	7,0	3,0	41	2,06	80,5	18,10	14,59	112
o Tonga	RT+NT	5.721	11.916	2,1	98	2,9	5,1	5,5	7,3	3,4	32	1,88	79,9	18,78	14,99	115
Joker	RT+NT	6.063			100	1,2	4,4	5,1	7,2	3,1	35	1,88	77,8	18,55	14,43	111
HI1417	RT+NT	6.171			99	0,0	4,7	5,4	7,1	3,0	34	1,90	79,9	18,24	14,56	112
Lumiere	RT+NT	5.721			94	0,0	4,5	5,5	6,9	3,2	35	1,96	79,7	18,57	14,80	114
SV1632	RT+NT				97	0,3	4,7	5,6	6,9	3,4	37	1,91	80,9	18,34	14,83	114
SV1633	RT+NT				98	0,0	4,3	4,8	6,8	3,6	33	1,94	87,2	18,42	16,04	123
HI1433	RT+NT				101	0,0	5,1	5,4	6,7	3,3	36	2,10	83,0	18,46	15,32	118
HI1444	RT+NT				95	1,9	4,8	5,6	6,7	3,0	36	1,92	78,7	17,95	14,12	109
HI1451	RT+NT				94	2,9	5,3	5,7	6,8	3,1	35	1,99	83,0	18,45	15,30	118
MA4039	RT+NT				95	4,9	4,3	5,2	6,5	3,4	39	2,02	76,6	18,87	14,46	111
MA4057	RT+NT				94	0,7	4,6	5,3	7,1	3,2	38	1,97	78,0	18,31	14,29	110
MA4059	RT+NT				95	0,7	4,9	5,4	7,1	2,5	32	1,87	79,9	18,13	14,48	111
MA4066	RT+NT				96	11,8	3,8	4,8	6,4	4,2	36	1,96	77,7	18,72	14,56	112
LSD					5	-	0,5	0,6	0,6	0,5	6	0,12	5,0	0,36	0,99	8

* Sorter på salgslister 2015, o sorter til observation i 2015

Modtagelige målesorter - i 2012, 2013 og 2014 SY Muse, alle årene Pasteur

og derfor endnu ikke kan vurderes på tilstrækkeligt grundlag.

Der er gennemført tre forsøg med sorter, som er tolerante over for nematoder og Rizomania. I forsøgene indgår 39 sorter inklusive målesorter. Der er tilmeldt 20 nye NT-sorter til afprøvning.

Målesorterne Pasteur og Cartoon er fuldt modtagelige og udbyttefølsomme normalsorter. Nemata indgår som en NR-referencesort (nematodresistent). En nematodresistent (NR) sort er en sort, som vil reducere en nematodpopulation i løbet af en normal vækstsæson. Nemata er den eneste NR-sort i forsøgene og indgår kun som reference. Lombok kan betragtes som en reference for NT-sorterne.

Jorden er gennemgående i god gødnings-tilstand med N-min i foråret på 43 kg kvælstof pr. ha i gennemsnit samt reaktionstal på 7,7 i gennemsnit. Forfrugten er vinterhvede med korsblomstret efterafgrøde. Der er i gennemsnit tilført 101 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 17,6 cm. Forsøgene er sået imellem 26. marts og 14. april. Roerne er taget op mellem 18. og 24. september. Den gennemsnitlige vækstsæson er 185 døgn. Det er 19 døgn mere end i 2014. I et forsøg er der dannet skorpe efter kraftig regn efter såning. I de to andre forsøg er der opnået en god fremspiring og dermed tilstrækkelig plantebestand.

I de tre forsøg er der henholdsvis 4.100, 8.000 og 3.900 æg og larver pr. kg jord.

Uanset de relativt tørre vækstforhold har påvirkningen fra nematoderne kun været udpræget i et af de tre forsøg, men her med en udbyttefordel for de bedst ydende sorter på over 30 procent i forhold til de modtagelige.

Flere sorter viser uacceptabel høj stokløbningstendens, heriblandt MA4066 og MA4039, hvilket svarer til resultaterne, opnået i specialforsøget med stokløbning, og hvorpå det anbefales, at sorterne vurderes.

Der er god sammenhæng mellem rodfure og vaskbarhed, mellem rodfure og vedhængende jord samt mellem vaskbarhed og vedhængende jord, se *tabel 4*.

I årets forsøg er forskellen mellem bedste

I 2015 har konstante temperaturforhold imellem 5 og 15 grader Celsius i marts, april og maj bevirket en høj stokløbning, der har voldt store problemer i praksis. Bortluges stokløberne ikke og får lov til at modne i marken er der en frøpulje stor nok til at volde problemer de kommende 20 år. Fjernelsen kan aktuelt kun ske manuelt ved lugning. (Foto: Rikke Nielsen, Nordic Beet Research).

(højeste karakter i tabellen) og ringeste rodfurekarakter 1,9, og der er en sikker variation mellem sorterne. Mindste og dermed bedste rodfure har HI1451 og Perry. I bunden findes flere sorter anført af 4K471.

En høj vaskbarhed (højeste karakter) har flere sorter anført af ST 15532 og HI1451. I bunden findes også flere sorter anført af Annabella KWS og 4K471.

I modsætning til rodfuren er grenethed overvejende bestemt af dyrkningsforholdene, altså en miljøbetinget egenskab. Mindst grenethed har Tonga og Joker, mens ST 15511 og ST 15507 ligger i bunden.

Mindst mængde vedhængende jord på roen har førstears sorterne MA4059 og Bluefox. Af de dyrkede sorter ligger kun prøvesorten Cantona KWS med i den

bedste ende. I bunden med mest jord på roen er blandt andre ST 15511 og Louisa KWS. I tabel 3 er renhedsprocenten direkte proportional med mængden af vedhængende jord.

Blandt NT-sorterne har kun 5K559 og SV1661 et aminotal svarende til målesorternes, øvrige sorter har et højere og dermed dårligere aminotal. I bunden med højeste aminotal er flere sorter anført af Leonella KWS og Birdie.

Det største sukkerudbytte er høstet i nummersorterne SV1633 og 4K471. Blandt dyrkede sorter har Lombok og prøvesorten Cantona KWS efterfulgt af Tonga og Louisa KWS givet det største sukkerudbytte. I bunden findes flere sorter anført af 5K570 og ST 15511. Den nematodresistente sort Nemata har givet det laveste udbytte med en tendens til, at det er lavere end målesorternes. En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i tabel 2 og 4. ■

Sorter der skaber tillid

Fremspiring

Sukkerindhold

Høstegenskaber

strube
Innovation og tradition

Strube Scandinavia ApS. | www.strube-international.net
 Kristian Nørby Nielsen | M 20 83 51 65 | k.nielsen@strube.net | Niels Borre | M 28 72 82 84 | n.borre@strube.net

Ny forsøgschef for NBR Desirée Börjesdotter

Med brugbare erfaringer fra landbrugserhvervet begynder Desirée Börjesdotter 1. januar 2016 som forsøgschef for NBR. Hun ser frem til at arbejde med vores spændende afgrøde og vil sammen med sine kolleger i NBR føre sukkerroedyrkingen og virksomheden videre fremad.

Desirée Börjesdotter er hortonom og Ph.D i planteavl. Hun startede sin karriere som forsker og underviser på Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala. Her arbejdede hun med planteavl i forskellige afgrøder primært olieafgrøder, ærter og havre. Desirée var desuden ansvarlig for sortsafprøvning af olieafgrøder samtidig med, at hun underviste og drev et pædagogisk udviklingsprojekt for at kunne give unge agronomstuderende mere praktisk erfaring med dyrkning. Det har altid været vigtigt for mig, at viden kan omsættes i praksis. God forskning skal sættes i sin sammenhæng for at den kan nyttiggøres, og her har NBR en klar rolle, mener Desirée.

Flyttede sydpå

For 10 år siden forlod Desirée universitetet og vendte tilbage til Skåne til et job som informationsansvarlig hos HIR Malmöhus, Sveriges største rådgivningsfirma, inden hun i 2008 blev ansat på Lantmännens forædlingsvirksomhed SW Seed.

Her arbejdede hun i salgsafdelingen for

Desirée Börjesdotter tiltræder den 1. januar som ny forsøgschef for NBR. Hun kommer til at arbejde i både Danmark og Sverige. Sortsafprøvning for begge lande kommer til at ligge på hendes bord.

Nordeuropa med ansvar for marketing og kommunikation. Udsæd og sortsudvikling har siden været en rød tråd gennem hendes karriere.

Jeg har i forskellige roller arbejdet med grænseflader mellem udvikling og salg. Sorterne skal fungere godt både hos dyrker og i industrien. Der kræves forsøg og analyser for at få en hvede- eller maltbyg-sort ind på markedet. Efterhånden fik Desirée ansvaret for spørgsmål vedrørende planteforædling

på Lantmännens udviklingsafdeling og for en gruppe af fem medarbejdere, som evaluerede produktporteføljen ud fra agronomiske egenskaber.

Det er altid noget særligt at trække i støvlerne og vurdere forsøg, besigtige marker eller deltage i markvandring. Mødet med landmænd, firma og industri giver mig ekstra krydderi i hverdagen.

Kompetence giver overblik

Som ansvarlig for NBR kommer Desirée til at arbejde i både Danmark og Sverige. Sortsafprøvning for begge lande kommer til at ligge på hendes bord. Det er et privilegium at få muligheden for at arbejde med NBR's engagerede og dygtige medarbejdere. Overordnet bliver hun et vigtigt led internationalt samt i samarbejdet imellem dyrker og industri.

Vi har meget i gang, udfordringerne er store i fremtiden, og NBR's arbejde er fortsat indrettet på øget produktivitet og lønsomhed for roedyrkingen. Få afgrøder udnytter sollyset så effektivt som sukkerroen, og det gør den til en af fremtidens afgrøder, konstaterer Desirée. ■

Jeg byder Desirée Börjesdotter velkommen som ny forsøgschef for NBR fra den 1. januar 2016. Desirée vil med sin kompetence kunne bidrage til en fortsat udvikling af virksomheden og sukkerroedyrkingen. Vi ser frem til et godt samarbejde.

Vagn Juszczyk, formand NBR

Når sukkerprocenten betyder noget – det ligger i frøet

DANICIA KWS^{RT}

- Højeste udbytte af "gamle" sorter (fht. 103*) over tre år (delt førsteplads)
- God sukkerprocent (18,1%*) og lavere transportomkostninger
- Relativ god profil med hensyn til stokløbning

HØJE UDBYTTET,
BÅDE I FORSØG
OG PRAKSIS

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2013 – 15

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

5T – Bedste tilvækst i efteråret nogensinde!

Af senior projektleder
Robert Olsson,
NBR Nordic Beet Research

Oversat fra svensk af
projektleder Otto Nielsen,
NBR Nordic Beet Research

Selvom der blev sået tidligt, medførte en kølig start på vækstsæsonen at udbyttet i september på 5T-gårdene var klart lavere end i 2014. Men så kom ”vækstvejret” med op til 5 ton ekstra sukker/ha i løbet af 60 efterårsdage.

Det begyndte godt: Muligheden for at så i marts blev fuldt udnyttet på de danske 5T-gårde, mens såningen spredte sig

over perioden 24. marts – 17. april på de svenske 5T-gårde. Med hensyn til valg af roesort lå fokus på de svenske 5T-gårde på at begrænse angreb af *Aphanomyces*, og her ansås Cartoon for at være det bedste valg. På de danske 5T-gårde gav bekymringer vedrørende roecystene-matoder anledning til, at fire ud af seks dyrkere valgte en NT-sort.

Regn og kulde efter såning i marts reducerede antallet af planter, men alle nåede 80 % fremspiring. Såning i april gav overvejende en problemfri fremspiringsperiode (tabel 1). Sammenlagt var fremspiringen acceptabel men med lidt for store spring i flere af markerne sået i marts.

Svært at matche 2014

Starter vi med at se på tilvæksten, så viser figur 1 det, du formodentligt allerede er klar over: der blev størst udbytte i 2014, og det gælder både udbytte af rod og blade. Den eneste undtagelse er mængden af top i november, som var størst i 2015.

Vi kan se, at mængden af top ligger på 30-35 ton/ha i september, og at den falder til omkring 30 ton/ha frem til midten af november. Det er stadig ubesvaret, hvor stor en mængde top, der er nødvendig. Roden fortsatte tydeligvis med at vokse i efteråret i begge år og nåede 100 t/ha i 2015 mod 111 t/ha i 2014.

Geografiske forskelle

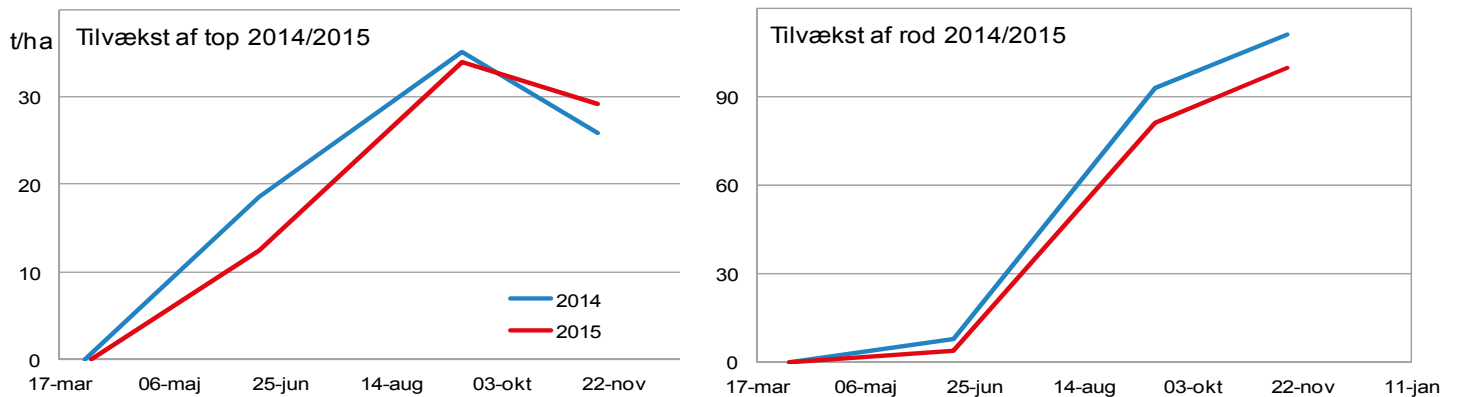
Figur 2 viser tilvæksten særskilt for svenske og danske 5T-gårde, og det ses, at de danske gårde ligger en anelse højere end de svenske. Som følge af den tidligere såning i Danmark var mængden af top den 15. juni tæt på 15 t/ha mod 10 t/ha i Sverige. Forskellen mellem de to lande reduceredes i løbet af sommeren, og den 15. september var mængden af top en smule højere i Sverige. Mængden af top reduceredes kun lidt frem til den 15. november, og dette gjaldt især i Sverige. Samtidig var toppen grøn og sund, hvilket netop er målet (foto 1). Tilvæksten i rodvægt følger nogenlunde samme forløb i de to lande, men den

Tabel 1. Oplysninger vedrørende såning og fremspiring på de elleve 5T-gårde i 2015.

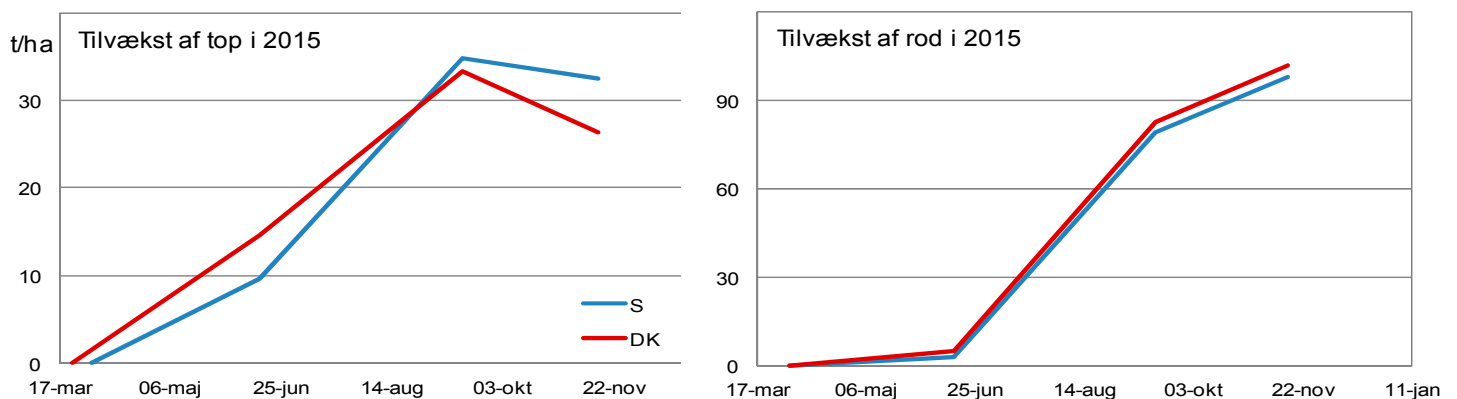
5T-gård	Land	Dyrker	Sådato	Roesort	Rækkeafstand cm	Frøafstand cm	Frødybde mm	Fremspiring %	Sen fremspiring %	Fremspiring pl/ha x 1000
1	S	HN	25-mar	Cartoon	50	22,6	22	90	3,6	88
2	S	MB	17-apr	Cartoon	48	20,4	22	94	1,6	96
3	S	GO	08-apr	Cartoon	48	20,7	21	97	2,7	98
4	S	MR	11-apr	Pascalina KWS	48	20,0	19	89	1,8	93
5	S	JM	24-mar	Cartoon	50	21,4	15	87	6,3	81
6	DK	CS	17-mar	Blanding	50	23,3	23	84	6,2	72
7	DK	SF	23-mar	Louisa KWS	50	20,6	24	80	3,7	78
8	DK	JEP	24-mar	Jollina KWS	50	20,0	25	91	1,7	91
9	DK	PB	26-mar	Louisa KWS	50	21,8	14	99	0,8	91
10	DK	HHJP	27-mar	Lombok	50	22,0	23	95	2,3	87
11	DK	HH	24-mar	Louisa KWS	50	21,1	19	85	1,1	81
Gns. S			04-apr			21,0	20	91	3,2	91
Gns. DK			23-mar			21,5	21	89	3	83
Gns. i alt			29-mar			21,3	21	90	3	87

Tabel 2. Oplysninger vedrørende tilvækst og udbytte på de elleve 5T-gårde i 2015. Bemærk at der er tale om håndopgravede parceller. Sådato er sorteret efter dato og udbytter efter faldende værdi.

Sådato	17-mar	23-mar	24-mar	24-mar	24-mar	25-mar	26-mar	27-mar	08-apr	11-apr	17-apr
5T-gård	6	7	5	8	11	1	9	10	3	4	2
Bladvægt, juni (t/ha)	18,3	16,3	15,9	14,9	14,3	12,2	12,1	11,3	8,1	7,1	5,1
5T-gård	6	3	7	9	10	8	11	1	5	4	2
Rodvægt juni (t/ha)	6,7	5,9	4,9	4,6	4,1	4,0	3,9	3,8	1,9	1,5	1,0
5T-gård	6	8	7	3	9	10	11	1	5	4	2
Sukkerudb., sept. (t/ha)	16,5	15,5	15,1	14,1	14,0	13,8	13,7	13,5	13,3	13,0	11,7
5T-gård	8	6	10	11	1	4	3	9	7	5	2
Sukkerudb., nov. (t/ha)	21,2	19,1	18,9	18,8	18,7	18,5	18,2	18,0	18,0	16,7	15,5
5T-gård	8	6	10	11	1	3	7	5	4	9	2

Figur 1. Udvikling i mængden af top (tv.) og rod (th.) på 5T-gårdene i 2014 og 2015 (gennemsnit af henholdsvis ti og elleve gårde).

Figur 2. Udvikling i mængden af top (tv.) og rod (th.) på svenske og danske 5T-gårde (gennemsnit af henholdsvis fem og seks gårde).

tidligere såning i Danmark har medført, at rodudbyttet lå to t/ha højere i Danmark i juni. Forskellen øgedes yderligere til tre t/ha i september og november.

Tilvækst på 5T-gårdene

Vi ser nu nærmere på forskellen mellem gårdene (tabel 2). Som tidligere nævnt varede sårperioden fra 17. marts til 17. april. Såtidspunktet havde stor betydning for vægten af rod og top i juni, idet de først såede roer var de største, mens

de sidst såede omvendt var de mindste. Forskellene var stadig tydelige i september, hvor sukkerudbytterne i de håndopgravede parceller varierede med 4,8 t/ha (11,7–16,5 t/ha). Spændet i sukkerudbytterne var yderligere øget i november til 5,7 t/ha i de håndopgravede parceller (15,5–21,2 t/ha). Rangordnes gårdene efter højeste udbytte ses, at gård 3, 8 og 10 forbedrer deres placering i løbet af vækstsæsonen, mens gårdene 5, 7 og 9 falder bagud. Ændringen i rangordning-

gen afhænger af planteetablering samt nedbørsfordelingen i løbet af sommeren.

Endnu engang imponerende udbytter i november

Det blev endnu et år med meget høje udbytter, og der blev opnået et gennemsnitligt sukkerudbytte i de håndopgravede parceller på 18,3 t/ha. Alle dyrkere nåede over 15 t sukker/ha, ni af de elleve dyrkere nåede over 18 t/ha og en enkelt dyrker passerede 20 t/ha. Helt så godt

som i 2014 blev det dog ikke (figur 3). Her var det gennemsnitlige sukkerudbytte i de håndopgravede parceller 19,4 t/ha. Forskellen mellem 2014 og 2015 var størst i Sverige hvor udbytteduktionen udgjorde 1,5 t/ha, mens den i Danmark var 0,5 t/ha. To danske dyrkere (nr. 6 (CS) og 7 (SF)) formåede dog at bevare udbyttene fra 2014. De største udbytter blev i begge år nået af gård nr. 8, som ligger på Falster (JEP).

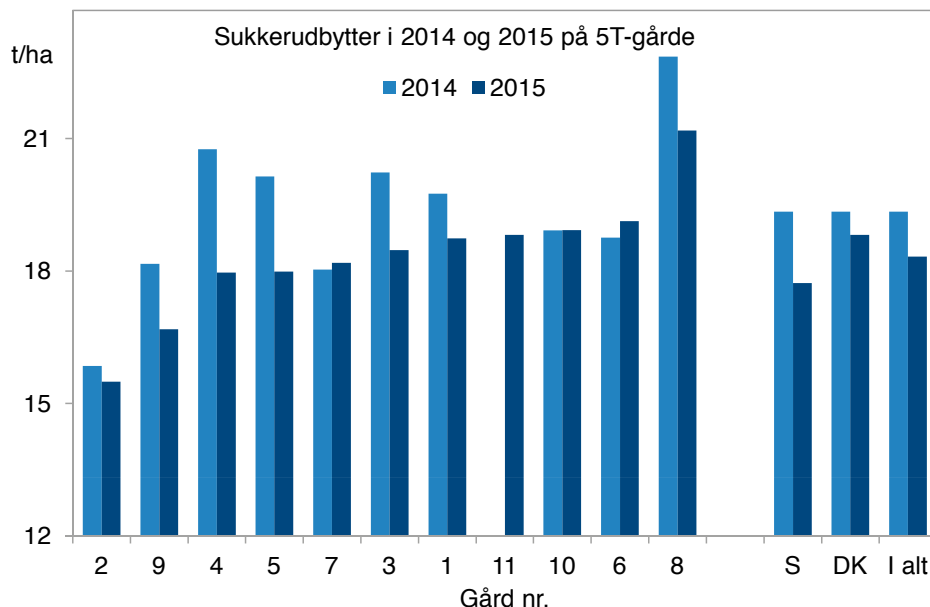
Når enden er god

Den bedste del af vækstsæson 2015 var helt klart efteråret (figur 4). Sammenligner vi med en forsøgsserie fra årene 2006-2010 blev der dengang observeret en tilvækst i sukkerudbytte på 4,1 t/ha i Danmark og 3,5 t/ha i Sverige. Konklusionen var dengang, at summen af hver måneds bedste tilvækst i sukkerudbytte udgjorde 5,1 t/ha. I 2015 blev dette næsten nået, idet tre af gårdene havde en tilvækst på over 4,7 t/ha. Den største tilvækst sås på gård nr. 5 i Hviderup nær sukkerfabrikken ved Örtofta (JM) og var mulig som følge af en meget sund og grøn bladmasse, der kunne optage de generøse mængder af sollys i perioden. To rettidige bladsvampesprøjtninger har dermed lønnet sig.

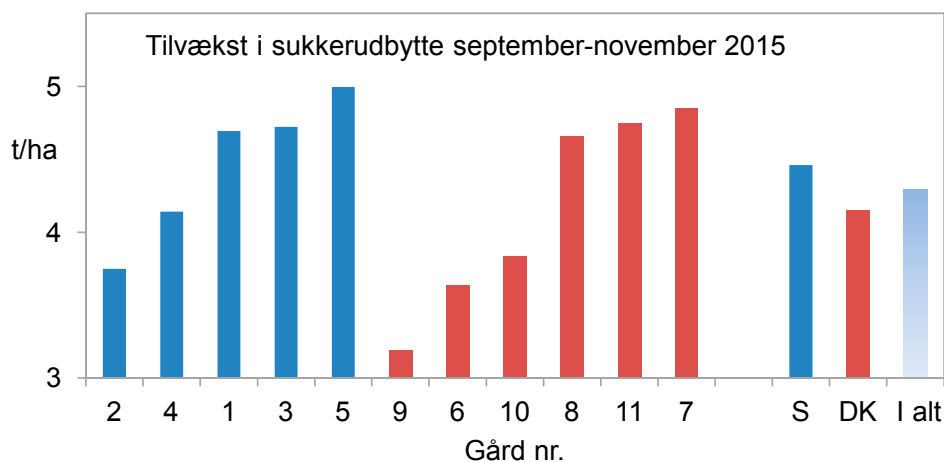
Afslutning

Der rettes en stor tak til alle vore engagerede 5T-dyrkere. Det andet 5T-år er afsluttet i marken, men endnu mangler meget at blive gennemgået, forklaret og konkluderet i løbet af vinteren. Så kommer foråret, hvor vi skal i gang med såningen igen. Endvidere kan vi byde velkommen til to tyske 5T-gårde. ■

Foto 1. På Getelunds Lantbruk AB (5T-gård nr. 1) i det nordøstlige Skåne lykkedes det at holde bladmassen sund helt frem til midten af november.

Figur 3. Sukkerudbytter på 5T-gårdene i 2014 og 2015

Figur 4. Udvikling i sukkerudbytter på 5T-gårdene fra medio september til medio november 2015.

OPTIMERERERING AF AFKASTET I PLANTEAVLEN - OG HVORDAN VI SIKRER DET

i Bangs Have den 5. Januar 2016 kl. 16.30

PROGRAM:

- **AGROCOM:** Grund til optimisme for dansk landbrug.
v. Palle Jakobsen, agrocom.dk
- **KF-MILJØ:** Mange nye støtteordninger for planteavlere. Hvordan gør man i praksis?
v. Karen Feddersen KK Miljø Aps
- **DLG:** Præmiekontrakter og prissikring af afgrøder.
v. Henrik Christensen DLG Øst.
- **SESVANDERHAVE:** Roesorter for 2016
- Kan vi sikre godt udbytte igen i 2016, ved fuldt roeareal?
- **Let buffet**
- **GÆSTETALER:** Meteorolog Jesper Theilgaard.
El Niño - hvordan vil det påvirke planteavlen i Danmark.

Tilmelding på mail:
henrik.moller@sesvanderhave.com
eller SMS på **2149 1424**.
Senest 3. januar 2016. Først til mølle princippet.

Mød os på Facebook!
SESVANDERHAVE Scandinavia
- aktuelt nyt om din roedyrkning

SESVANDERHAVE

sugar beet seed

Problemer med vejrabatter

Af Knud Erik Clausen,
Holtegård ved Maribo,
medlem af Færdselsgruppen
for Danske Sukkerroedyrkere

Danske Sukkerroedyrkeres fabriksudvalg til Nakskov havde den 1. december møde med Lolland Kommune, som på det seneste har haft stor fokus på vejrabatterne, hvor de har markeret sig med en kraftig retorik. Rabatterne er ganske rigtigt meget udsatte for beskadigelse her i det våde vejr, når vi læsser roerne og skal passere hinanden på vejene, men problemet ligger bestemt ikke alene på os roedyrkeres skuldre.

Som dyrkere skal vi naturligvis gøre, hvad vi kan for at minimere skaderne ved brug af f.eks. jernplader, og vi har også altid vedgået vores reetableringspligt, hvis der er sket skader. Det er dog ikke muligt helt at undgå skader, og det kan nogle gange i praksis være nødvendigt at afvente tørvejr, inden vi kan udbedre skaderne på en ordentlig måde.

På den anden side har vi et stort problem med, at mange veje ikke overholder lovens bestemmelse om, at det befæstede areal på vejen som minimum skal have en brede på 5,60 m, så to biler kan passere hinanden. Det gælder også, hvis man holder og læsser fra vejkanterne, hvilket er fuldt lovligt uden tidsbegrænsning, så længe der er tale om en igangværende af- eller pålæsning. Et befæstet areal betyder ikke, at det skal være asfalt i hele bredden, men underlaget skal kunne bære f.eks. en 7-akslet bil med op til 56 tons.

Vi skal som dyrkere have fokus på, at vi beskadiger rabatterne så lidt som muligt og i givet fald udbedre eventuelle skader, så snart som muligt, men det er samtidig kommunens ansvar at opnormere vejene, så de lever op til loven. Sker det, vil det løse det meste af problemet, idet vi så ikke behøver at køre ud i den bløde rabat for komme forbi holdende og modkørende biler.

Færdselsgruppen

I Færdselsgruppen har vi hen over efteråret fortsat vores arbejde, som jeg informerede om i sidste nummer af Sukkerroe-Nyt.

Den 23. september 2015 havde vi møde

med transportminister Hans Christian Schmidt. Det var et positivt møde, hvor vores forventninger til mødet blev indfriet. Hans Christian Schmidt var lydhør overfor vores udfordringer i erhvervet, og et umiddelbart resultat fra mødet blev, at ministeren straks fik udstedt en midlertidig dispensation til kørsel med bæltekøretøjer på statsvejene frem til den 1. december 2015.

Som tidligere omtalt er der aktuelt et større arbejde i gang i forhold til reglerne for transport på vejene. Her nedsatte den forrige transportminister Magnus Heunicke umiddelbart før regeringsskiftet en arbejdsgruppe, som skal se på færdslen og påvirkning af vejene. Til brug for arbejdet skal konsulentvirksomheden Cowi udarbejde en rapport. Dette arbejde er aktuelt i fuld gang, og i opstartsfasen i august havde vi inviteret deltagerne i arbejdsgruppen til Lolland, hvor de bl.a. kunne se nærmere på en roeoptager med bælder (se billede).

Forslag om forhøjelse af hastighedsgrænse til 40 km/t

Ministeren har siden da også fremlagt forslag til en lovændring, som tillader kørsel op til 40 km/t med traktorer og motorredskaber. Fra Færdselsudvalget hilser vi lovforslaget velkomment. Vi ser det som en tilpasning af lovgivningen til de faktiske forhold, hvor alle nye traktorer og motorredskaber gennem flere år har været konstrueret og godkendt til 40 km/t, og det er således fuldt forsvarligt at tillade kørsel med den hastighed, de er konstrueret til.

Desværre indeholder forslaget en bestemmelse om, at traktorer, motorredskaber og vogntog skal synes og godkendes samt forsynes med et mærke for at de må køre 40 km/t. I lovforslaget skriver man, at det ikke har betydende økonomi-

Ministeriets arbejdsgruppe på besøg på Lolland den 20. august 2015, hvor de bl.a. kunne studere en roeoptager med bælder.

ske konsekvenser for erhvervet. Denne vurdering er vi ikke enige i fra Færdselsgruppens side, idet vi mener, at det vil påføre erhvervet forøgede omkostninger til syn samt pres på synshallerne. Vi har i vores hørings-svar argumenteret for, at det er fuldt sikkerhedsmæssigt forsvarligt at hæve hastighedsgrænsen fra 30 til 40 km/t. En traktor eller et motorredskab er kun i stand til at køre 40 km/t, hvis det er godkendt og konstrueret til det fra fabrikken. Det gælder også f.eks. bremsekrav. Se hele høringssvaret på:

www.landtrafik.dk

Fejlagtige oplysninger i artikel om vejskader efter traktor-transport

Der var i starten af november en artikel i Folketidende, hvor en medarbejder i Cowi var citeret for, at kørsel med traktor og vogn skader vejene mere end kørsel med lastbil, da farten er lavere og dækkene bredere ved kørsel med traktor.

Det gav anledning til en del underen og henvendelser.

Vi reagerede straks på denne artikel, idet disse synspunkter går stik imod vores overbevisning, og hvad vi normalt anser for gældende. Jeg kontaktede den pågældende kilde i Cowi, som også afviste de fremførte synspunkter og oplyste, at han var blevet fejlciteret.

Jeg kan til slut nævne, at vi i november havde møde i Transportgruppen i Nakskov, hvor vi bl.a. var på besøg på Nakskov Sukkerfabrik. Her var udvalgets medlemmer fra den øvrige del af landet imponerede over mængden af roer, der kom ind, og ikke mindst den generelle gode tilstand på vores traktorer og vogne. ■

Et eksempel på en god fundering af en vejrabat, som derved kan tåle kørsel.

GRIMME - fra såning til optagning

Markus Pratelli
Rådgivning & Salg
Fra Danmark: 0046 72 858 25 67
Från Sverige: 072- 858 25 67
Mailadresse: mp@grimme.dk

MATRIX
- den nye enkeltkornssåmaskine
til henholdsvis sukker- og foderroer
samt raps.
Den kan fås i en 12- eller
18-rækket variant.

GRIMME
www.grimme.dk

Løvhegnet 9-11 • 8840 Rødkærsbro • +45 8665 8499 • grimme@grimme.dk

Guatemala, den største sukkerproducent i Central-/Mellemerika

Sukkerproduktionen i de 7 lande i Central-/Mellemerika er omtalt i en rapport fra Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG, hvorfra jeg denne gang vil bringe en omtale af Guatemala. I næste nummer fortsætter jeg med en omtale af de øvrige lande.

De 7 lande i regionen er Guatemala, El Salvador, Nicaragua, Honduras, Costa-Rica, Panama og Belize. Landene er omkranset af to andre væsentlige sukkerproducenter – mod nord ligger Mexico med en produktion på 5-6 mio. tons, og mod syd er Colombia, der har et af de højeste sukkerudbytter i verden. De syv lande i Central-/Mellemerika producerer tilsammen 5,7 millioner tons råsukker, og alle landene er eksportører med en eksport på tilsammen 3,8 millioner tons.

Fjerdestørste eksportør i verden

Guatemala er med 2,9 millioner tons sukker den største producent af de syv lande, svarende til halvdelen af produktionen og 60 % af regionens eksport. Landet grænser op til Mexico i nord og har et areal på 108.000 km² og en befolkning på 15,8 mio. indbyggere. BNP pr. indbygger er på 3.700 US \$, hvilket placerer landet i midterfeltet blandt de syv lande.

Ud af produktionen på 2,9 millioner tons eksporteres 2,2 millioner tons, og landet er nu den fjerdestørste eksportør i verden efter Brasilien, Thailand og Australien og lige foran Mexico på 5. pladsen.

For 5 år siden blev 77 % den eksporterede mængde solgt i form af råsukker, men denne andel er nu faldet til 55 %. En større del af sukkeret raffineres nu, inden

det eksporteres som hvidtsukker, der hovedsagelig går til Nordamerika, mens råsukkeret eksporteres til Asien, Kina og Korea.

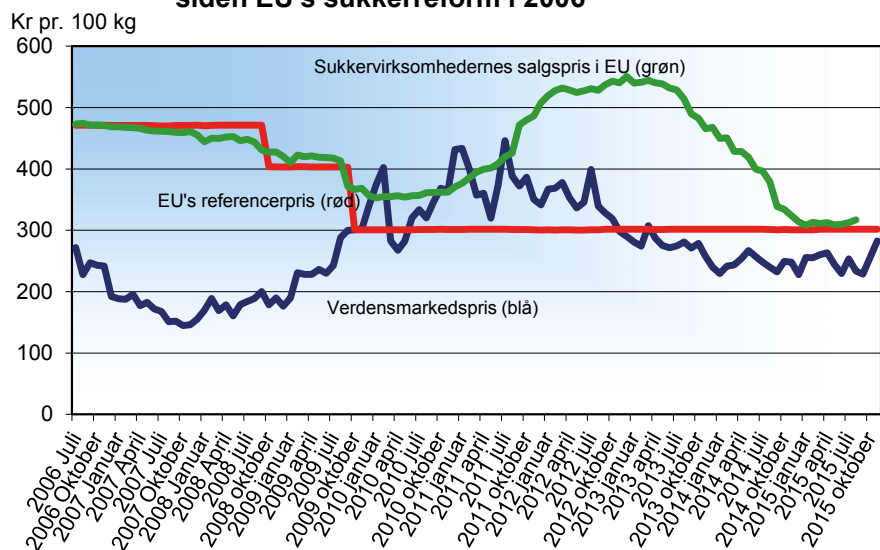
Landet har ca. 280.000 ha med sukkerrør, som beslaglægger ca. 10 % af landets landbrugsareal. Langt hovedparten af jorden med sukkerrør ejes eller forpagtes af sukkerindustrien selv. Det er kun ca. 50.000 ha, dvs. mindre end 20 % af arealet, som dyrkes af private dyrkere. Her er tale om 35 meget store dyrkere med gennemsnitlig 1.500 ha pr. bedrift. Der er indgået en brancheaftale mellem disse dyrkere og fabrikanterne, som sikrer, at dyrkerne får 55 % af værdien af det sukker, de leverer.

Produktionen foregår på 13 fabrikker, hvoraf 5 producerer ethanol fra melasse og grønt. Hele produktionen af ethanol

i sidste kampagne på ca. 250 millioner liter eksporteres. Det vurderes, at 25 % af landets forbrug af elektricitet fremstilles ud fra bagassen, som er resterne af sukkerrørene, efter at sukkeret er presset ud. Sukkerforbruget i landet er på 7-800.000 tons, og al sukkeret til lokalt brug er af hensyn til befolknings sundhedstilstand pr. lovkrav tilført A-vitamin, hvilket koster industrien 3,5 millioner dollar årligt at tilsætte.

Man vurderer, at arealet med sukkerrør har nået sin maksimale grænse i landet, men med større udbytter er der fortsat mulighed for øget eksport i fremtiden. I 1990 var udbyttet på 6,6 tons sukker/ha, i år er det på 10,6 tons, og i 2020 forventer man et udbytte på 12 tons/ha, hvilket kan føre til en forøgelse af eksporten til 2,5 millioner tons sukker. ■

Verdensmarkedsprisen og EU's priser på hvidtsukker siden EU's sukkerreform i 2006

Verdensmarkedsprisen på sukker er steget markant de seneste par måneder fra det meget lave niveau i første halvdel af året. Den Internationale Sukkerorganisation, ISO forventer et underskud på verdensmarkedet i 2015/16 på 4 mio. tons stigende til et underskud på 6 mio. tons i 2016/17. En udvikling der bidrager til en bedring af prisen, selvom sukkerlagrene fortsat er på et højt niveau på verdensplan.

Højt stabilt udbytte med og uden nematoder – det ligger i frøet

CANTONA KWS^{RT+NT}

- Højeste udbytte af NT-markedssorter (**fht. 103***) på ikke inficeret jord (over tre år, såvel som i 2015)
- Højt udbyttensiveau (**fht. 125***) ved infektion med nematoder (over tre år)
- God profil med hensyn til stokløbning
- Eneste NT-sort med EPD-behandling

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2013 – 15

STABIL
FORSIKRING FOR
NEMATODER 2016

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Af driftsleder
Per Kjeldsen
Valdemarskilde
Landbrug Høng

En god ven sagde forleden: kan det forsåt være motiverende år efter år at pløje og så de marker? Ja, for der er ikke to år, der er ens!

Det er længe siden, at vi på Vestsjælland har begyndt kornhøsten så sent som den 9. august, og aldrig før har vi høstet så mange tons, så det var værd at vente på! Prisen, vi har måttet betale for en stor høst, er for os som så mange andre den vigende kvalitet i både byg og hvede. Tænk også på alle de kvaler og tanker vi lige fra efteråret 2014 gjorde os om hveden, som nærmest groede os over hovedet. Nogle marker pudsede vi af med slåmaskine, og vi var stadig lige fortvivlede. Hertil kom lus og havrerødsot – ja bekymringer har der været nok af i år som altid. Sådan er det at arbejde med naturen.

Rapsmarkerne er etableret i flere omgange, og det har ikke altid været lige let at få logistikken til at passe sammen på arealerne. Hvor der efterfølgende skulle sås raps, måtte vi høste først.

Nye hvedemarker med Dacanto er skudt frem, og da vi måtte reducere brødhvedearealet grundet manglende tildeling af kvælstof, er Torp foderhvede en ny afgrøde, som efter en del år på sidelinjen er tilbage i vores markplan.

Omkring 75 % af arealet såede vi den

Spør efter en tom Holmer (se især synligheden i den pløjede del af marken).

Så er der ro på!

2. uge i september i strålende sol, og blot afbrudt af en smule drænarbejde afsluttede vi hvedesåning den 23. september. Efteråret byder tit på blot nogle få gode sprøjte dage, men i dette efterår har der været hele uger i træk med perfekt sprøjtevejr. Det er meget tilfredsstillende at kunne udføre godt håndværk med sprøjten, især med øget fokus på boxersprøjtningerne.

Snegle har hos os kun givet anledning til mindre problemer, så lidt held er det blevet til. En del af hveden er tromlet ved hvedens 3 blads-stadie, måske det har reddet os noget af vejen.

Brug aldrig gammelt roefrø!

Roerne var færdigoptaget den 13. november, og det har regnet lige siden. Udbyttet er det for tideligt at sige noget om. Vi har en levering i disse dage med for os gode resultater: sukkerindhold 18,0 % og renhed 90,0 %, så forventningerne er gode. Dog var det tydeligt, at på et mindre areal, hvor vi havde udsået gammelt roefrø fra året før, var udbyttet væsentligt mindre – måske op til 10-15 % lavere. Så følgende har vi nu lært, **BRUG ALDRIG GAMMELT FRØ!** For få år siden, hvor frøet var 25 % billigere end nu, var risikoen meget mindre, så tænk på det ved næste bestilling af frø. Optagningen foregår hovedsagligt på gammeldags maner med en 3 rækket

Thyregod, som har kørt i 18 sæsoner. De år, hvor vi har roet i forageren, får vi hjælp af en selvkørende optager, som tager foragre op og laver nogle træk i marken, hvor vi kan starte. Maskinøkonomien i dette ”set op” er sådan lige til den stramme side i forhold til optagning med maskinstation, men arbejdet bliver på ejendommen, og marktrykket må uden tvivl være mindre. Billedet i denne artikel viser spor efter en ”tom” Holmer. Læg især mærke til synligheden i den pløjede del af marken. Billedet styrker mig i troen på, at vores måde at foretage optagningen er den rigtige for os.

Pløjning efter dato

Vinterpløjningen er ikke afsluttet endnu, og det får os til at tænke tilbage på de sidste 2 uger af oktober, hvor det var perfekt føre til pløjning, men ploven skulle holde i garage og ventede på den 1. november, hvor vinterpløjning ifølge landets lov først måtte starte. Tænk hvor meget kapaciteten er reduceret nu efter 70 mm nedbør i november måned, og

Optagning af forager.

Så er der kun den sure tjans tilbage – maskinvask!

hvor meget brændstof der spildes på unødigt hjulslip! Det er svært at se, at miljøet står tilbage som en sikker vinder, sådan som det er tænkt med loven! Vejrudsigten er næsten som i høst med regn i 5 dage og derefter en uge med tørt vejr.

Tid til alt fra maskinvask til planlægning

Heldigvis er bedriften alsidig med diverse opgaver, så der er altid opgaver at løse. Regntiden bruges på maskinvask, udlejningshuse, juletræer og dræn. Driftslederen gemmer sig på kontoret, skriver indlæg, tager til møder, laver planer, køber gødning og søger støtte til miljøteknologi for sprøjte og gød-

ningsspreder.

Ordringen kommer for os på et godt tidspunkt, da sprøjten er 9 år gammel, og desuden vil en gødningsspreder med

Levering af roer.

kilespredning være et godt våben mod lejesæd i brødhvede. Alt dette skal kombineres med isobus og GMS af forskellig art. En jungle for at få nyt og gammelt til at spille sammen.

Vinteren skal bruges på maskinvedligeholdelse, nedrivning af en udtjent bygning og måske når vi at laver et nyt gulv til frøtørring i en eksisterende lade.

Husk når I stopper op at glæde jer over, at der nu blæser mildere vinde over det danske landbrug. Gødning, randzoner og mindre krydsoverensstemmelse – det havde vi ikke turde håbe på for blot et år siden! Energiprisen er foreløbig i ro, og gødningen er ikke steget i dette efterår. ■

EDENHALL

753/754

Avtala eftersyn!
Ring +46 42324062
Opdateret optagningssystem der sikrer hele og rene roer

Edenhall - ny forhandler af Ropa i Sverige

Radrenser fra Schmotzer
Parallelogram til rækkeafstand
16-100 cm

EDENHALL
VALLÅKRA, SVERIGE

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se www.edenhall.se

KARL MERTZ & SÖN
Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Horreby Tlf. 5444 7035

For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

INVITATION TIL ROEDYRKERE

VI ÅBNER DØRENE PÅ FRØFABRIKKEN
TIRSDAG DEN 22. DECEMBER

Kom med til en hyggelig eftermiddag.

PROGRAM

Kl. 12.00	Velkomst
Kl. 12.15	Aktuelt nyt fra Nordic Sugar v. Claus Nørgaard
Kl. 12.30	Dansk roedyrkning – med fokus på roefrøet
Kl. 12.45	Rundtur i frøfabrikken
Kl. 13.30	Julesild og en bid brød

**Tilmelding til Ole Lauridsen på mobil 22 11 22 21
eller ole.lauridsen@mariboseed.com.**

Husk at opgive navn og mobilnr., hvis der skulle ske ændringer i programmet.

Seneste tilmelding 18. december.

Vi glæder os til at se dig!

MARIBO®
your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

POST

PP

DANMARK

Magasinpost - SMP
ID-nr. 46584

Al henvendelse til: Danske Sukkerroedyrkere, Axeltorv 3, 1., 1609 København V.
Ændringer vedr. abonnementet ring venligst 33394220